

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE

ORGAN URZĘDOWY ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

MARZEC 2020

STOLICA APOSTOLSKA

30

Orędzie Papieża Franciszka na XXXV Światowy Dzień Młodzieży 2020 r.

„Młodzieńcze, tobie mówię wstań” (por. Łk 7, 14)

Najdrożsi młodzi,

w październiku 2018 r., wraz z Synodem Biskupów na temat „Młodzi, wiara i rozeznawanie powołania”, Kościół podjął proces refleksji nad waszą sytuacją we współczesnym świecie, nad waszym poszukiwaniem sensu i projektu życia, waszą relacją z Bogiem. W styczniu 2019 roku spotkałem setki tysięcy waszych rówieśników z całego świata, zebranych w Panamie na Światowym Dniu Młodzieży. Wydarzenia tego typu – Synod i ŚDM – wyrażają zasadniczy wymiar Kościoła: „podążać razem”.

Na tej drodze, za każdym razem, gdy osiągamy ważny punkt, jesteście wezwani przez Boga i przez samo życie, by zacząć od nowa. Wy, ludzie mło-

dzi, jesteście w tym biegli! Lubicie podróżować, stawać przed miejscami i twarzami, których nigdy wcześniej nie widzieliście, przeżyć nowe doświadczenia. Wybrałem więc jako miejsce docelowe waszej następnej pielgrzymki międzykontynentalnej, w 2022 roku Lizbonę, stolicę Portugalii. Stamtąd w piętnastym i szesnastym wieku liczni młodzi ludzie, w tym wielu misjonarzy, wyjechali do nieznanymi krajów, aby podzielić się również swoim doświadczeniem Jezusa z innymi ludami i narodami. Temat ŚDM w Lizbonie będzie brzmiał: „Maryja wstała i poszła z pośpiechem” (Łk 1, 39). Pomyślałem, aby w ciągu dwóch lat poprzedzających to spotkanie, wraz z wami zastanowić się nad dwoma innymi tekstami biblijnymi: „Młodzieńcze, tobie mówię wstań” (por. Łk 7, 14), w 2020 r., i „Wstań. Ustanawiam cię świadkiem tego, co zobaczyłeś” (por. Dz 26, 16), w 2021 roku.

Jak widzicie wspólnym czasownikiem dla trzech tematów jest „wstać”. Wyrażenie to nabiera także znaczenia odradzania się, przebudzenia do życia. To czasownik powtarzający się w adhortacji Christus vivit (Christus żyje!), którą wam poświęciłem po Synodzie w 2018 roku i którą, wraz z dokumentem końcowym, Kościół daje wam jako latarnię, by rzucić światło na drogi waszego życia. Ufam całym sercem, że droga, która będzie nas wiodła do Lizbony, zbiegnie się w całym Kościele z silnym zaangażowaniem we wdrażanie tych dwóch dokumentów, ukierunkowując misję animatorów duszpasterstwa młodzieżowego.

Przejdźmy teraz do naszego tegorocznego tematu: „Młodzieńcze, tobie mówię wstań” (por. Łk 7, 14). Cytowałem już ten werset z Ewangelii w Christus vivit: „Jeśli utraciłeś wewnętrzny wigor, marzenia, entuzjazm, nadzieję i wspaniałość, Jezus ukazuje się tobie, tak jak stanął przed zmarłym synem wdowy, i z całą swoją mocą Zmartwychwstałego Pan zachęca cię: «Młodzieńcze, tobie mówię wstań!» (Łk 7, 14)” (n. 20).

Fragment ten opowiada nam, jak Jezus, wchodząc do miasta Nain w Galilei, spotkał kondukt pogrzebowy towarzyszący pogrzebowi młodego mężczyzny, jedynego syna owdowiałej matki. Jezus, poruszony rozdzierającym bólem tej kobiety dokonał cudu wskrzeszenia jej syna. Ale cud nastąpił po całym ciągu postaw i gestów: „Na jej widok Pan użalił się nad nią i rzekł do niej: «Nie płacz!» Potem przystąpił, dotknął się mar - a ci, którzy je nieśli, stanęli” (Łk 7, 13-14). Zatrzymajmy się, by przemysleć niektóre z tych gestów i słów Pana.

Zobaczyć cierpienie i śmierć

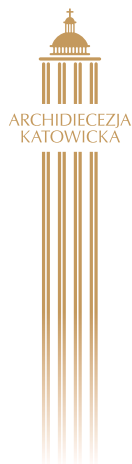
Jezus przygląda się temu konduktowi pogrzebowemu uważnie i w skupieniu. W tłumie widzi twarz kobiety, przeżywającej skrajne cierpienie. Jego spojrzenie rodzi spotkanie, będące źródłem nowego życia. Nie trzeba wielu słów.

A jakie jest moje spojrzenie? Czy patrzę czujnym okiem, czy też tak, jakbym szybko przeglądał tysiące zdjęć w mojej komórce czy na profilu społecznościowym? Ileż razy zdarza się, że jesteśmy dzisiaj naoczni świadkami wielu wydarzeń, nigdy nie doświadczając ich na żywo! Czasami naszą pierwszą reakcją jest nakręcenie sceny za pomocą telefonu komórkowego, być może nie zwracając uwagi, aby spojrzeć w oczy ludzi biorącym w niej udział.

Dookoła nas, ale czasem także w nas samych, napotykamy realia śmierci: fizycznej, duchowej, emocjonalnej, społecznej. Czy to zauważamy, czy po prostu ponosimy konsekwencje? Czy coś możemy uczynić, by przywrócić życie?

Myślę o wielu sytuacjach negatywnych, jakie przeżywają wasi rówieśnicy. Są na przykład tacy, którzy wszystko rozgrywają dzisiaj, narażając swoje życie w ekstremalnych doświadczeniach. Natomiast inni młodzi „umarli”, ponieważ stracili nadzieję. Słyszałem od pewnej dziewczyny: „Wśród moich przyjaciół widzę osoby, które utraciły entuzjazm, żeby się zaangażować, odwagę, żeby się podnieść”. Niestety również wśród młodych rozprzestrzenia się depresja, która w niektórych przypadkach może nawet prowadzić do pokusy odebrania sobie życia. Ileż sytuacji, w których panuje apatia, w których gubimy się w otchłani udręki i wyrzutów sumienia! Iluż młodych ludzi płacze, a nikt nie słucha krzyku ich duszy! Wokół nich często roztargnione spojrzenia tych, którzy być może cieszą się swoją happy hour, zachowując dystans.

Są tacy, którzy wegetują powierzchownie, sądząc, że żyją, podczas gdy wewnątrz są martwi (por. Ap 3, 1). Można mieć dwadzieścia lat i wlec życie w dół, nie na miarę swej godności. Wszystko sprowadza się do tego, by „dać sobie żyć”, dążąc do odrobiny satysfakcji: trochę zabawy, trochę okruczeństwa uprzejmości i uczucia od innych... Istnieje również rozpowszechniony narcyzm cyfrowy, który dotyka zarówno młodych, jak i dorosłych. Wielu tak żyje! Być może niektórzy z nich oddychali wokół siebie materializmem ludzi myślących tylko o zarabianiu pieniędzy i urzędowaniu się, jak gdyby były to jedyne cele życia. Na dłuższą metę

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

pojawi się nieuchronnie głuchy niepokój, apatia, nuda życia, coraz bardziej bolesna.

Postawy negatywne mogą być również wywoływane niepowodzeniami osobistymi, gdy coś, na czym nam zależało, w co byliśmy zaangażowani, nie posuwa się naprzód czy nie osiąga pożądanego rezultatu. Może się to zdarzyć w dziedzinie edukacji lub z ambicjami sportowymi, czy artystycznymi... Kres „marzeń” może sprawić, że poczujesz się martwy. Ale niepowodzenia należą do życia każdego człowieka, a czasem mogą się nawet okazać łaską! Często coś, co naszym zdaniem dawało szczęście, okazuje się iluzją, idolem. Bożki żądają od nas wszystkiego, czyniąc nas niewolnikami, ale nic nie dają w zamian. I w końcu upadają, pozostawiając jedynie kurz i dym. W tym sensie niepowodzenia, jeśli powodują upadek bożków, są dobre, nawet jeśli sprawiają cierpienie.

Moglibyśmy kontynuować mówiąc o innych sytuacjach śmierci fizycznej lub moralnej, w których może się znaleźć młoda osoba, takie jak uzależnienia, przestępstwa, nędza, poważna choroba... Ale zostawiam wam do osobistego rozważenia i uświadomienia sobie tego, co spowodowało „śmierć” w was lub w kimś wam bliskim, obecnie, lub w przeszłości. Jednocześnie pamiętajcie, że ten młodzieniec z Ewangelii, który naprawdę umarł, powrócił do życia, ponieważ spojrzął na niego Ktoś, kto chciał, aby żył. To może się zdarzyć dzisiaj i każdego dnia.

Ulitować się

Pismo Święte często opisuje nastrój tych, którzy pozwalają się poruszyć „dogłębnie” cierpieniem innych. Wzruszenie Jezusa czyni Go uczestnikiem rzeczywistości drugiego człowieka. Przyjmuje na siebie nędzę drugiego. Cierpienie tej matki staje się Jego cierpieniem. Śmierć tego syna staje się Jego śmiercią.

Przy wielu okazjach wy, młodzi okazujecie, że umiecie cierpieć wraz z drugą osobą. Wystarczy zobaczyć jak wielu z was wielkodusznie poświęca się, gdy wymagają tego okoliczności. Nie ma katastrofy, trzęsienia ziemi, powodzi, które by nie powodowały, że grupy młodych wolontariuszy są gotowe do pomocy. Także wielka mobilizacja ludzi młodych, którzy chcą bronić świata stworzonego, świadczy również o waszej zdolności do usłyszenia krzyku ziemi.

Drodzy młodzi, nie pozwólcie ukraść sobie tej wrażliwości! Obyście zawsze słyszeli jęk tych, którzy cierpią; pozwolili się wzruszyć tym, któ-

rzy płaczą i umierają w dzisiejszym świecie. „Pewne realia życia można zobaczyć jedynie oczami obmytymi przez łzy” (Christus vivit, 76). Jeśli będziecie umieli płakać z tymi, którzy płaczą, będziecie naprawdę szczęśliwi. Wielu z waszych rówieśników nie ma szans, doznają przemocy, prześladowań. Niech ich rany staną się waszymi, a będziecie nieśli nadzieję w ten świat. Będziecie mogli powiedzieć swojemu bratu, swojej siostrze: „Wstań, nie jesteś sam” i sprawić, by doświadczyli, że Bóg Ojciec nas kocha, a Jezus jest Jego ręką wyciągniętą ku nam.

Przystąpić i „dotknąć”

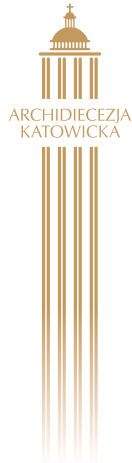
Jezus zatrzymuje kondukt pogrzebowy. Podchodzi, staje się bliższym. Bliskość sięga dalej i staje się odważnym gestem, aby drugi żył. To gest proroczy. To dotyk Jezusa, Żyjącego, który przekazuje życie. Dotyk, który wszczepia Ducha Świętego w martwe ciało chłopca i przywraca jego funkcje życiowe.

Ten dotyk przenika rzeczywistość przygnębienia i rozpacz. Jest to dotyk Boskości, który obejmuje także autentyczną ludzką miłość i otwiera niewyobrażalne przestrzenie wolności, godności, nadziei, nowego i pełnego życia. Skuteczność tego gestu Jezusa jest nieobliczalna. Przypomina nam, że także znak bliskości, prosty, ale konkretny, może rozbudzić siły zmartwychwstania.

Tak, również wy, ludzie młodzi, możecie zbliżyć się do sytuacji bólu i śmierci, jakie napotykać, możecie ich dotknąć i zrodzić życie tak, jak Jezus. Jest to możliwe dzięki Duchowi Świętemu, jeśli wy sami jako pierwsi zostaliście dotknięci Jego miłością, jeśli wasze serca zostały poruszone doświadczeniem Jego dobroci względem was. Jeśli zatem odczuwacie w swoim wnętrzu żarliwą czułość Boga wobec każdego żywego stworzenia, szczególnie dla brata głodnego, spragnionego, chorego, nagiętego, uwięzionego, to wówczas będziecie mogli zbliżyć się do niego tak, jak On, dotknąć jak On i przekazać życie swoim przyjaciołom, którzy umarli wewnątrz, którzy cierpią lub utracili wiarę i nadzieję.

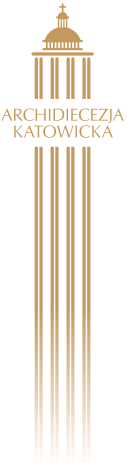
„Młodzieńcze, tobie mówię wstań!”

Ewangelia nie podaje imienia tego młodzieńca wskrzeszonego przez Jezusa w Nain. Jest to zaproszenie czytelnika, aby się z nim utożsamiał. Jezus zwraca się do ciebie, do mnie, do każdego z nas i mówi: „Wstań!”. Dobrze wiemy, że także my, chrześcijanie, upadamy i zawsze musimy

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

powstawać. Tylko ten, kto nie chodzi, nie upada, ale też nie idzie dalej. Dlatego trzeba przyjąć działanie Chrystusa i dokonać aktu wiary w Boga. Pierwszym krokiem jest zgodzić się, aby wstać. Nowe życie, które On nam da, będzie dobre i warte, by je przeżyć, ponieważ będzie wspierane przez Kogoś, kto będzie nam towarzyszył również w przyszłości, nigdy nas nie opuszczając, pomagając nam przeżyć nasze życie w sposób godny i owocny.

To naprawdę nowe stworzenie, nowe narodziny. To nie jest oddziaływanie psychologiczne. Zapewne w chwilach trudności wielu z was słyszało, jak powtarza się słowa „magiczne”, które są modne i powinny rozwiązać wszystko: „Musisz uwierzyć w siebie”, „Musisz znaleźć siłę w sobie”, „Musisz sobie uświadomić swoją energię pozytywną”... Ale są to wszystko zwykłe słowa, a w przypadku człowieka, który jest „wewnętrznie martwy”, nie działają. Słowo Chrystusa jest innego rodzaju, nieskończenie wznioślejsze. Jest to słowo Boskie i stwórcze, jedyne, które może przywrócić życie tam, gdzie ono obumarło.

Nowe życie jako „zmartwychwstałych”

Ewangelia powiada, że młodzieniec „zaczął mówić” (Łk 7, 15). Pierwszą reakcją osoby, która została dotknięta i przywrócona do życia przez Chrystusa, jest wyrażenie siebie, ukazanie bez lęku i bez kompleksów tego, co posiada w swym wnętrzu, swojej osobowości, pragnień, potrzeb i marzeń. Może nigdy wcześniej tego nie czyniła, była przekonana, że nikt nie może jej zrozumieć!

Mówić oznacza także nawiązywać relacje z innymi. Kiedy jesteś „martwy”, zamykasz się w sobie, relacje zostają przerwane lub stają się powierzchowne, fałszywe, obłudne. Kiedy Jezus przywraca nam życie, „oddaje” nas innym (por. w. 15).

Dzisiaj często jest „łączność”, ale nie komunikacja. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, jeśli nie jest wyważone, może sprawić, że zawsze będziemy przyklejeni do ekranu. Przez to orędzie chciałbym wraz z wami, młodymi, podjąć wyzwanie przemiany kulturowej, zaczynając od Jezusowego „Wstańcie!”. W kulturze, która chce, aby ludzie młodzi byli odizolowani i zamknięci w świecie wirtualnym, rozpowszechniajmy to słowo Jezusa: „Wstań!”. Jest to zaproszenie do otwarcia się na rzeczywistość wykraczającą daleko poza świat wirtualny. Nie oznacza to pogardzania technologią, ale używanie jej jako środka, a nie

celu. „Wstań” oznacza również „miej marzenia”, „podejmij ryzyko”, „weź udział w przemianie świata”, rozpal swe pragnienia, podziwiaj niebo, gwiazdy, świat wokół ciebie. „Wstań i stań się tym, kim jesteś!”. Dzięki temu orędziu wiele wyblakłych twarzy ludzi młodych wokół nas ożyje i stanie się o wiele piękniejszymi, niż jakakolwiek rzeczywistość wirtualna.

Jeśli bowiem dajesz życie, ktoś je przyjmuje. Pewna dziewczyna powiedziała: „Wstajesz z kanapy, jeśli widzisz coś pięknego i ty też postanawiasz to zrobić”. To, co jest piękne rozbudza pasję. A jeśli młody człowiek czymś się pasjonuje, lub – lepiej – Kimś, w końcu wstaje i zaczyna czynić wspaniałe rzeczy; z martwego, jakim był, może stać się świadkiem Chrystusa i oddać dla Niego życie.

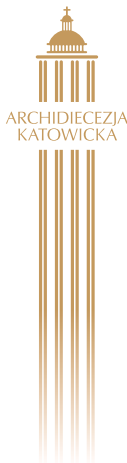
Drodzy młodzi, jakie są wasze pasje i marzenia? Sprawcie, by się ujawniły i poprzez nie zaproponujcie światu, Kościołowi, innym ludziom młodym coś pięknego w dziedzinie duchowej, artystycznej i społecznej. Powtarzam wam w moim języku ojczystym: hagan liò! Zróbcie raban! Od innego młodego człowieka usłyszałem: „Gdyby Jezus był kimś, kto zajmuje się swoimi sprawami, to syn wdowy nie byłby wskrzeszony”.

Wskrzeszenie młodzieńca na nowo połączyło go z matką. W tej matce możemy widzieć Maryję, naszą Matkę, której powierzamy wszystkich młodych świata. Możemy w niej również rozpoznać Kościół, który pragnie serdecznie przyjąć każdego człowieka młodego, nikogo nie wykluczając. Dlatego módlmy się do Maryi za Kościół, aby zawsze był matką swoich dzieci, które trwają w śmierci, płacząc i modląc się o ich odrodzenie. Z każdym swym dzieckiem, które umiera, umiera także Kościół, a z każdym dzieckiem, które powstaje do życia, również on powstaje do życia.

Błogosławię wasze pielgrzymowanie. I proszę was, nie zapomnijcie za mnie się modlić.

FRANCISZEK

Rzym, u św. Jana na Lateranie, 11 lutego 2020, we wspomnienie Matki Bożej z Lourdes.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

31

Orędzie Papieża Franciszka na LVII Światowy Dzień Modlitw o Powołania

(3 maja 2020 r.)

Słowa powołania

Drodzy bracia i siostry!

4 sierpnia ubiegłego roku, w 160. rocznicę śmierci świętego Proboszcza z Ars, zechciałem wystosować list do kapłanów, którzy codziennie poświęcają swe życie powołaniu, jakie skierował do nich Pan, służąc Ludowi Bożemu.

Przy tej okazji wybrałem cztery kluczowe słowa – smutek, wdzięczność, odwaga i uwielbienie – by podziękować kapłanom i wesprzeć ich posługę. Uważam, że dziś, w 57. Światowy Dzień Modlitw o Powołania, słowa te mogą zostać podjęte na nowo i skierowane do całego Ludu Bożego na tle fragmentu Ewangelii, który mówi nam o szczególnym doświadczeniu, które spotkało Jezusa i Piotra podczas burzliwej nocy nad Jeziorem Tyberiadzkim (por. Mt 14, 22-36).

Po rozmnożeniu chlebów, które wprowadziło tłum w zachwyt, Jezus nakazał swoim uczniom wsiąść do łodzi i wyprzedzić Go na drugi brzeg, zanim odprawi lud. Obraz tej przeprawy przez jezioro w jakiś sposób przypomina podróż naszego istnienia. Łódź naszego życia powoli płynie naprzód, wciąż niespokojna, ponieważ szuka szczęśliwej przystani, gotowa rzucić wyzwanie niebezpieczeństwom i możliwościom morza, ale także oczekująca na manewr sternika, który ostatecznie naprowadzi na właściwy kurs. Czasami jednak może się zdarzyć, że się zagubi, że da się osłępić iluzjami, zamiast podążać za latarnią morską, która prowadzi ją do bezpiecznego portu, lub że zderzy się z przeciwnymi wiatrami trudności, wątpliwości i obaw.

Dzieje się tak również w sercach uczniów, którzy, powołani do podążania za Nauczycielem z Nazaretu, muszą zdecydować się przepłynąć na drugi brzeg, wybierając odważnie porzucenie swoich zabezpieczeń i wyruszenie za Panem. Ta przygoda nie jest spokojna: nadchodzi noc,

wieje wiatr przeciwny, łódź jest miotana falami, i grozi im, że przerośnie ich strach przed tym, że się nie uda i że nie potrafią sprostać powołaniu.

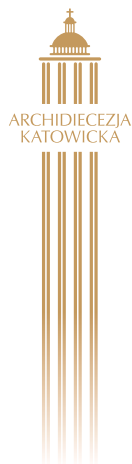
Ewangelia mówi nam jednak, że w przygodzie tej trudnej podróży nie jesteśmy sami. Pan, niemal wymuszając jutrzenkę w środku nocy, idzie po wzburzonych wodach i dociera do uczniów, zaprasza Piotra, by po falach wyszedł Mu na spotkanie, ratuje go, gdy widzi, że tonie, i wreszcie wsiada do łodzi i sprawia, iż ustaje wiatr.

Zatem pierwszym słowem powołania jest wdzięczność. Nawigacja we właściwym kierunku nie jest zadaniem powierzonym wyłącznie naszym wysiłkom, ani nie zależy tylko od wybranych przez nas tras. Realizacja siebie i naszych planów życiowych nie jest matematycznym wynikiem tego, co postanawiamy w odizolowanym „ja”; wręcz przeciwnie, jest to przede wszystkim odpowiedź na powołanie, które otrzymujemy z wysoka. To Pan wskazuje nam brzeg, ku któremu powinniśmy się udać, a jeszcze wcześniej dodaje nam odwagi, aby wejść na łódź; to On, wzywając nas, staje się również naszym sternikiem, by nam towarzyszyć, wskazać nam kierunek, zapobiec, byśmy nie osiedli na rafach niezdecydowania i uzdolnić nas wręcz do chodzenia po wzburzonych wodach.

Każde powołanie rodzi się z tego miłującego spojrzenia, z jakim Pan wyszedł nam na spotkanie, być może właśnie w chwili, kiedy nasza łódź była ogarnięta burzą. „Jest ono nie tyle naszym wyborem, ile odpowiedzią na bezinteresowne wezwanie Pana” (List do kapłanów, 4 sierpnia 2019 r.); dlatego będziemy mogli je odkryć i przyjąć, gdy nasze serce otworzy się na wdzięczność i będzie potrafiło przyjąć przejście Boga w naszym życiu.

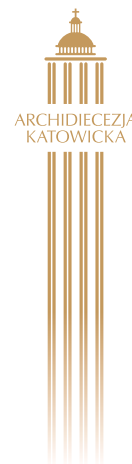
Kiedy uczniowie widzą zbliżającego się Jezusa idącego po wodzie, początkowo myślą, że to zjawa i boją się. Ale Jezus natychmiast uspokaja ich słowem, które musi zawsze towarzyszyć naszemu życiu i naszej drodze powołania: „Odwagi! Ja jestem, nie bójcie się!” (w. 27). To jest właśnie drugie słowo, które chciałbym wam przekazać: odwaga.

Tym, co często przeszkadza nam iść, wzrastać, obierać drogę, jaką Pan dla nas wytycza, są zjawy, które miotają się w naszym sercu. Kiedy jesteśmy powołani do opuszczenia naszego pewnego brzegu i przyjęcia stanu życia – takiego, jak małżeństwo, święcenia kapłańskie, życie konsekrowane – pierwszą reakcją jest często „zjawa niewiary”: to niemożliwe, aby to powołanie było dla mnie; czy to naprawdę właściwa droga? Czy Pan chce tego właśnie ode mnie?

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

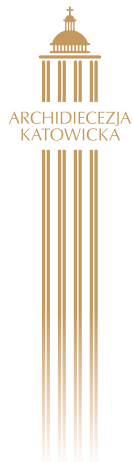
STOLICA APOSTOLSKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

STOLICA APOSTOLSKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

Stopniowo narastają w nas wszystkie te rozważania, usprawiedliwienia i kalkulacje, które powodują, że tracimy rozmach, wprawiają w zakłopotanie i pozostawiają nas sparaliżowanych na brzegu wyjściowym: sądzimy, że coś nas zaślepiło, że nie jesteśmy na wysokości zadania, po prostu, że zobaczyliśmy zjawę, którą trzeba odpędzić.

Pan wie, że fundamentalna decyzja życiowa – taka, jak zawarcie małżeństwa lub poświęcenie się w sposób szczególny Jego służbie – wymaga odwagi. On zna pytania, wątpliwości i trudności, które wstrząsają łodzią naszego serca, i dlatego zapewnia nas: „Nie bój się, jestem z tobą!”. Wiara w Jego obecność, która wychodzi nam na spotkanie i nam towarzyszy, nawet gdy morze jest wzburzone, wyzwala nas ze znużenia, które miałem już okazję określić jako „słodkawy smutek” (List do kapłanów, 4 sierpnia 2019 r.), to znaczy wewnętrzne zniechęcenie, które nas blokuje i nie pozwala nam zasmakować piękna naszego powołania.

W Liście do kapłanów mówiłem także o cierpieniu, ale tutaj chciałbym przetłumaczyć to słowo inaczej i odnieść się do znużenia. Każde powołanie wymaga zaangażowania. Pan nas powołuje, ponieważ chce uczynić nas podobnymi do Piotra, zdolnymi do „chodzenia po wodzie”, to znaczy do wzięcia naszego życia w swe ręce, aby oddać je na służbę Ewangelii, w sposób konkretny i codzienny, jaki On nam wskazuje, a zwłaszcza w różnych formach powołania świeckiego, kapłańskiego oraz życia konsekrowanego. Ale jesteśmy podobni do Apostoła: mamy pragnienie i zapał, ale jednocześnie jesteśmy naznaczeni słabościami i obawami.

Jeśli pozwolimy się przytłoczyć myślom o oczekujących nas obowiązkach – w życiu małżeńskim lub kapłańskim – lub przeciwnościach, które się pojawiają, wkrótce odwrócimy się od spojrzenia Jezusa i, podobnie jak Piotrowi, grozi nam, że zaczniemy tonąć. Przeciwnie, pomimo naszych słabości i ubóstwa, wiara pozwala nam iść w kierunku Zmartwychwstałego Pana i pokonać także burze. On rzeczywiście wyciąga ku nam rękę, gdy z powodu znużenia lub strachu grozi nam zatonięcie, i daje nam zapał niezbędny do przeżywania naszego powołania z radością i entuzjazmem.

Wreszcie, kiedy Jezus wsiada do łodzi, wiatr ustaje a fale się uspokajają. Jest to piękny obraz tego, jak Pan działa w naszym życiu i podczas zawirowań historycznych, zwłaszcza gdy przeżywamy burzę: On nakazuje przeciwnym wiatrom, by zamilkły, a moce zła, lęku, rezygnacji nie mają już nad nami władzy.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

Wiatry te mogą nas wyczerpać w konkretnym powołaniu, do którego przeżywania jesteśmy powołani. Myślę o tych, którzy podejmują ważne obowiązki w społeczeństwie obywatelskim, o małżonkach, których nie przypadkiem lubię nazywać „odważnymi”, a zwłaszcza o tych, którzy podejmują życie konsekrowane i kapłaństwo. Znam wasze trudy, samotność, która czasem obciąża serce, ryzyko rutyny, która powoli gasi żar powołania, brzemień niepewności i niedostatku naszych czasów, lęk przed przyszłością. Odwagi, nie lękajcie się! Jezus jest obok nas i jeśli uznajemy Go za jedyne Pana naszego życia, On wyciąga ku nam rękę i chwyta nas, aby nas zbawić.

A wówczas, nawet pośród fal, nasze życie otwiera się na uwielbienie. Jest to ostatnie słowo powołania, które chce być także zaproszeniem do pielęgnowania wewnętrznej postawy Najświętszej Maryi Panny: wdzięczna za spojrzenie Boga, które na Niej spoczęło, oddając w wierze lęki i troski, odważnie podejmując powołanie, Ona uczyniła swoje życie wieczną pieśnią uwielbienia dla Pana.

Najmilsi, szczególnie w tym Dniu, ale także w zwykłym działaniu duszpasterskim naszych wspólnot, pragnę, aby Kościół podążał tą drogą w służbie powołań, otwierając przestrzeń w sercu każdego wierzącego, aby mógł z wdzięcznością odkryć powołanie, jakie kieruje do niego Bóg, znaleźć odwagę, by powiedzieć „tak”, przezwyciężyć znużenie w wierze w Chrystusa i wreszcie ofiarować swoje życie jako pieśń chwały dla Boga, braci i całego świata. Niech Dziewica Maryja towarzyszy nam i wstawia się za nami.

FRANCISZEK

Rzym, u św. Jana na Lateranie, 8 marca, w II Niedzielę Wielkiego Postu

32

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Dekret w czasie Covid-19

W tym trudnym czasie, jaki przeżywamy z powodu pandemii Covid-19, biorąc pod uwagę utrudnienia w odprawianiu liturgii wspólnotowej w kościele, na które wskazali biskupi dla terytoriów podlegających

ich jurysdykcji, do Kongregacji dotarły zapytania dotyczące zbliżających się świąt wielkanocnych. W tym względzie proponuje się Biskupom ogólne wskazówki i pewne sugestie.

1 – O dacie Wielkanocy. Stanowiąc centrum roku liturgicznego Wielkanoc nie jest świętem jak każde inne: obchodzona przez trzy dni, z Triduum Paschalnym, poprzedzona Wielkim Postem i ukoronowana Zesłaniem Ducha Świętego, nie może być przeniesiona.

2 – Msza św. Krzyżma. Oceniając konkretny przypadek w różnych krajach, Biskup ma możliwość przełożenia jej na późniejszy termin.

3 – Wskazania odnośnie do Triduum Paschalnego.

W przypadku, gdy władze cywilne i kościelne wprowadziły ograniczenia, podczas Triduum Paschalnego należy przestrzegać następujących zasad.

Biskupi udzielą wskazówek, uzgodnionych z Konferencją Episkopatu, aby w kościołach katedralnych i parafialnych, nawet bez fizycznego udziału wiernych, Biskup i proboszczowie mogli celebrować misteria liturgiczne Triduum Paschalnego, zawiadamiając wiernych o czasie ich rozpoczęcia, ażeby mogli włączyć się w modlitwę w swoich domach. W tym przypadku pomocne są relacje na żywo za pomocą komunikacji teleinformatycznej.

Konferencja Episkopatu i poszczególne diecezje powinny dostarczyć materiały do modlitwy rodzinnej i osobistej.

W Wielki Czwartek, w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne, księża w parafii mogą koncelebrować Mszę św. Wieczery Pańskiej; wyjątkowo udziela się wszystkim księżom możliwości odprawienia Mszy św. w tym dniu, w odpowiednim miejscu, bez ludzi. Gest umycia nóg, już i tak fakultatywny, powinien być pominięty. Na zakończenie Mszy św. Wieczery Pańskiej powinno się pominąć procesję, a Najświętszy Sakrament powinien być przechowywany w tabernakulum. Kapłani, którzy nie mają możliwości odprawienia Mszy św., powinni zamiast niej odmówić nieszpory (por. Liturgia Horarum).

W Wielki Piątek, w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne, Biskup/ proboszcz celebrować Mękę Pańską. W modlitwie powszechnej Bi-

skup diecezjalny powinien zadbać o ustanowienie szczególnej intencji za chorych, zmarłych, znajdujących się w sytuacji zagubienia (por. Missale Romanum, s. 314 nr 13).

Niedziela Wielkanocna. Wigilia Paschalna: powinna być sprawowana tylko w kościołach katedralnych i parafialnych, w miarę rzeczywistych możliwości ustalonych przez osoby odpowiedzialne. Na początku Wigilii i przy obrzędzie światła należy pominąć rozpalanie ogniska, a tylko zapalić świecę i, pomijając procesję, przejść do Orędzia Wielkanocnego (Exsultet). Potem następuje „Liturgia Słowa”. W czasie „Liturgii chrzcielnej” należy tylko odnowić przyrzeczenia chrzcielne (por. Missale Romanum, s. 371, n. 55). Potem następuje „Liturgia Eucharystyczna”.

Ci, którzy w żaden sposób nie mogą uczestniczyć w Wigilii Paschalnej sprawowanej w kościele, niech odmówią Godzinę Czytań przewidzianą na Niedzielę Wielkanocną (por. Liturgia Horarum).

W przypadku klasztorów, seminariów, wspólnot zakonnych, niech zdecydować Biskup diecezjalny.

Wyrazy pobożności ludowej i procesje, które wzbogacają dni Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalne, mogą, decyzją Biskupa diecezjalnego, zostać przeniesione na inne dogodne dni, np. 14 i 15 września.

De mandato Summi Pontificis pro hoc tantum anno 2020.

Z siedziby Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 19 marca 2020 roku, w Uroczystość św. Józefa, Patrona Kościoła Powszechnego.

KARD. ROBERT SARAH
Prefekt

ABP ARTHUR ROCHE
Sekretarz

33

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Dekret w czasie Covid-19 (II)

Biorąc pod uwagę szybką ewolucję pandemii Covid-19 i uwzględniając uwagi otrzymane od Konferencji Episkopatów, niniejsza Kongregacja przedstawia aktualizację ogólnych wskazań i sugestii już przekazanych biskupom w poprzednim dekrete z 19 marca 2020 roku.

Ponieważ data Wielkanocy nie może być przeniesiona, w krajach dotkniętych chorobą, gdzie istnieją ograniczenia w gromadzeniu się i przemieszczaniu ludzi, biskupi i kapłani powinni obchodzić obrzędy Wielkiego Tygodnia bez udziału ludu i w odpowiednim miejscu, unikając koncelebrzy i pomijając przekazanie sobie znaku pokoju.

Wierni powinni zostać poinformowani o godzinie rozpoczęcia uroczystości, aby mogli przyłączyć się do modlitwy w swoich domach. Pomocne mogą być telematyczne środki przekazu nadające na żywo, nie nagrane. W każdym razie ważne jest, aby poświęcić odpowiednią ilość czasu na modlitwę, doceniając przede wszystkim Liturgię Godzin.

Konferencje Episkopatu i poszczególne diecezje powinny zatroszczyć się, aby nie zabrakło pomocy w modlitwie rodzinnej i osobistej.

1 – Niedziela Palmowa. Upamiętnienie wjazdu Pana do Jerozolimy powinno być obchodzone wewnątrz budynku sakralnego. W kościołach katedralnych należy zastosować drugą formę przewidzianą przez Mszał Rzymski, zaś w kościołach parafialnych, oraz w innych miejscach trzecią.

2 – Msza Krzyżma. Oceniając konkretny przypadek w różnych krajach, Konferencje Episkopatu będą mogły dać wskazówki dotyczące ewentualnego przeniesienia na inny termin.

3 – Wielki Czwartek. Obmycie stóp, które jest już opcjonalne, należy pominąć. Na zakończenie Mszy św. Wieczery Pańskiej należy również pominąć procesję, natomiast Najświętszy Sakrament należy przechować w tabernakulum. W tym dniu kapłanom wyjątkowo zezwala się na możliwość odprawiania Mszy św. w odpowiednim miejscu, bez udziału ludu.

4 – Wielki Piątek. W modlitwie powszechnej biskupi zadbają o przygotowanie specjalnej intencji za tych, którzy znajdują się w sytuacji zagrożenia, chorych, zmarłych (por. *Missale Romanum*). Akt adoracji Krzyża przez pocałunek należy ograniczać wyłącznie do celebransa.

5 – Wigilia Paschalna. Należy ją sprawować wyłącznie w katedrach i kościołach parafialnych. W liturgii chrzcielnej ma być zachowane jedynie odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych (por. *Missale Romanum*).

W przypadku seminariów, kolegiów kapłańskich, klasztorów i wspólnot zakonnych należy stosować się do wskazówek zawartych w niniejszym dekrete.

Wyraży pobożności ludowej i procesje, które ubogacają dni Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalnego, mogą, w zależności od oceny biskupa diecezjalnego, zostać przeniesione na inne dogodnie dni, na przykład 14 i 15 września.

De mandato Summi Pontificis pro hoc tantum anno 2020.

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów,
25 marca 2020, Uroczystość Zwiastowania Pańskiego.

ROBERT KARD. SARAH

Prefekt

ARTHUR ROCHE

Arcybiskup Sekretarz

34

Penitencjaria Apostolska

Dekret odnośnie do przyznania specjalnych odpustów dla wiernych w obecnej sytuacji pandemii, 20.03.2020 r.

Wiernym dotkniętym chorobą zakaźną spowodowaną Covid-19, powszechnie znaną jako koronawirus, a także pracownikom służby zdrowia, członkom rodzin i wszystkim tym, którzy w jakimkolwiek charakterze, także poprzez modlitwę, opiekują się nimi, udziela się daru specjalnych odpustów.

„Weselcie się nadzieją! W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali” (Rz 12, 12). Słowa napisane przez św. Pawła do Kościoła w Rzymie rozbrzmiewają w całej historii Kościoła i ukierunkowują myśli wiernych w obliczu wszelkich cierpień, chorób i nieszczęść.

Obecna chwila, w której cała ludzkość zagrożona niewidzialną i podstępą chorobą, która od pewnego czasu stała się częścią życia każdego człowieka, naznaczona jest dzień po dniu dręczącymi obawami, nowymi niepewnościami, a przede wszystkim powszechnym cierpieniem fizycznym i moralnym.

Kościół, idąc za przykładem swego Boskiego Mistrza, zawsze troszczył się o chorych. Jak wskazał św. Jan Paweł II, sens ludzkiego cierpienia jest dwojaki: „Jest nadprzyrodzony, ponieważ zakorzenia się w Boskiej tajemnicy Odkupienia świata. Jest równocześnie głęboko ludzki, ponieważ człowiek odnajduje w nim siebie, swoje człowieczeństwo, swoją godność, swoje posłannictwo” (List apostolski *Salvifici Doloris*, 31).

Również papież Franciszek w tych ostatnich dniach okazał swoją ojcowską bliskość i ponowił swoje zaproszenie do nieustannej modlitwy za chorych na koronawirusa.

Aby wszyscy ci, którzy cierpią z powodu Covid-19, właśnie w tajemnicy tego cierpienia odkryli na nowo „samo odkupieńcze cierpienie Chrystusa” (tamże, 30), Penitencjaria Apostolska, *ex auctoritate Summi Pontificis*, ufając słowu Chrystusa Pana i uznając w duchu wiary, że obecna epidemia należy przeżywać w duchu osobistego nawrócenia, udziela daru odpustów zgodnie z następującym zarządzeniem.

Udziela się odpustu zupełnego wiernym cierpiącym na koronawirusa, którzy podlegają kwarantannie na polecenie władz sanitarnych w szpitalach lub we własnych domach, jeśli w duchu oderwanym od jakiegokolwiek grzechu, zjednoczą się duchowo poprzez środki masowego przekazu z celebracją Mszy Świętej, odmawianiem Różańca Świętego, pobożnej praktyki Drogi Krzyżowej lub innych form pobożności, a przynajmniej odmówią Wyznanie Wiary, Modlitwę Pańską i pobożne wezwanie do Najświętszej Maryi Panny, ofiarując tę próbę w duchu wiary w Boga i miłości wobec swoich braci i sióstr, z wolą wypełnienia zwykłych warunków (spowiedź sakramentalna, Komunia eucharystyczna i modlitwa w intencji Ojca Świętego) tak szybko, jak będzie to możliwe.

Pracownicy służby zdrowia, członkowie rodzin i wszyscy ci, którzy za przykładem Dobrego Samarytanina, narażając się na ryzyko za-

rażenia, opiekują się chorymi na koronawirusa według słów Boskiego Odkupiciela: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13), otrzymają ten sam dar odpustu zupełnego na tych samych warunkach.

Ponadto, Penitencjaria Apostolska udziela odpustu zupełnego na tych samych warunkach z okazji obecnej epidemii światowej nawet tym wiernym, którzy ofiarują nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, lub Adorację Eucharystyczną, lub lekturę Pisma Świętego przez co najmniej pół godziny, lub odmówienie różańca świętego, lub pobożne odprawienie Drogi Krzyżowej, lub odmówienie Koronki do Miłosierdzia Bożego, w intencji prześlągnięcia Boga Wszechmogącego o koniec epidemii, ulgę dla tych, którzy cierpią i zbawienie wieczne dla tych, których Pan powołał do siebie.

Kościół modli się za tych, którzy nie mogą przyjąć sakramentu namaszczenia chorych i Wiatyków, powierzając Bożemu miłosierdziu wszystkich i każdego z osobna na mocy komunii świętych i udziela wiernym odpustu zupełnego w chwili śmierci, pod warunkiem, że byli należycie dysponowani i zwykle za życia modlili się (w tym przypadku Kościół uzupełnia trzy zwyczajowe warunki). W celu uzyskania tego odpustu zaleca się używanie krucyfiksów lub krzyży (por. *Enchiridion indulgentiarum*, nr 12).

Niech Najświętsza Maryja Panna, Matka Boga i Kościoła, Uzdrowienie Chorych i Wspomożycielka Wiernych, nasza Orędowniczka, pomoże cierpiącej ludzkości, oddalając od nas zło tej pandemii i wyjednając nam wszelkie dobro niezbędne dla naszego zbawienia i uświęcenia.

Niniejszy dekret jest ważny niezależnie od wszelkich przepisów stanowiących inaczej.

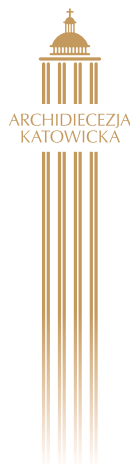
W Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 19 marca 2020 roku.

KARD. MAURO PIACENZA

Penitencjarz Większy

KS. PRAŁ. KRZYSZTOF NYKIEL

Regens

35

Penitencjaria Apostolska

Nota odnośnie do sakramentu pojednania
w obecnej sytuacji pandemii, 20.03.2020 r.

„A oto Ja jestem z Wami przez wszystkie dni” (Mt 28, 20)

Powaga obecnych okoliczności wymaga refleksji nad pilnością i istotnym znaczeniem Sakramentu Pojednania, wraz z pewnymi niezbędnymi wyjaśnieniami, zarówno dla wiernych świeckich, jak i dla szafarzy powołanych do sprawowania tego Sakramentu.

Także w czasach Covid-19 Sakrament Pojednania jest udzielany zgodnie z powszechnym prawem kanonicznym i z przepisami Ordo Paenitentiae.

Spowiedź indywidualna jest zwyczajnym sposobem sprawowania tego sakramentu (por. kan. 960 KPK), podczas gdy rozgrzeszenie ogólne, bez uprzedniej spowiedzi indywidualnej, nie może być udzielone, chyba że istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci, ponieważ nie ma wystarczająco dużo czasu na wysłuchanie spowiedzi poszczególnych penitentów (por. kan. 961, § 1 KPK), lub też występuje poważna konieczność (por. kan. 961, § 1, 2 KPK), za rozpatrzenie której odpowiedzialny jest biskup diecezjalny, biorąc pod uwagę kryteria uzgodnione z innymi członkami Konferencji Episkopatu (por. kan. 455, § 2 KPK) i przy konieczności, aby rozgrzeszenie było ważne, *votum sacramenti* ze strony indywidualnego penitenta, to znaczy postanowienie wyznania we właściwym czasie grzechów ciężkich, których w tym czasie nie można było wyznać (por. kan. 962, § 1 KPK).

Penitencjaria Apostolska uważa, że szczególnie w miejscach najbardziej dotkniętych zarazą pandemiczną i dopóki zjawisko to nie zostanie opanowane, istnieje poważna konieczność, o której mowa w kan. 961, § 2 KPK.

Wszelkie dalsze szczegóły są pozostawione na mocy prawa biskupom diecezjalnym, zawsze z uwzględnieniem najwyższego dobra zbawienia dusz (por. kan. 1752 KPK).

Jeśli pojawi się nagła potrzeba udzielenia rozgrzeszenia sakramentalnego kilku wiernym naraz, kapłan ma obowiązek zawiadomić o tym w miarę możliwości biskupa diecezjalnego lub, jeśli nie może, jak najszybciej go o tym poinformować (por. Ordo Paenitentiae, nr 32).

W obecnej sytuacji zagrożenia pandemią do biskupa diecezjalnego należy zatem wskazanie kapłanom i penitentom, że podczas indywidualnego sprawowania sakramentu pojednania należy zwracać szczególną uwagę na to, aby spowiedź odbywała się w przewietrzonym miejscu poza konfesjonalem, z zachowaniem odpowiedniego dystansu, przy użyciu masek ochronnych, zwracając absolutną uwagę na sakrament i niezbędną dyskrecję.

Ponadto, do biskupa diecezjalnego należy zawsze ustalenie, na terenie własnego okręgu kościelnego i w zależności od poziomu pandemii, przypadków poważnej konieczności, w których zgodne z prawem jest udzielenie rozgrzeszenia ogólnego: na przykład przy wejściu do oddziałów szpitalnych, gdzie hospitalizowani są zakażeni wierni zagrożeni śmiercią, stosując w miarę możliwości i przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności środki nagłaśniające, aby można było usłyszeć rozgrzeszenie.

Należy rozważyć potrzebę i celowość utworzenia, w razie potrzeby, w porozumieniu z władzami sanitarnymi, grup „nadzwyczajnych kapłanów szpitalnych”, także na zasadzie dobrowolności i zgodnie z normami ochrony przed zarażeniem, aby zagwarantować niezbędną pomoc duchową chorym i umierającym.

Tam, gdzie poszczególni wierzący znajdują się w bolesnej niemożności uzyskania rozgrzeszenia sakramentalnego, należy pamiętać, że żal doskonały, płynący z miłości do Boga nad wszystko umiłowanego, wyrażony w szczerzej prośbie o przebaczenie (takiej, jaką penitent jest obecnie w stanie wyrazić), i któremu towarzyszy *votum confessionis*, czyli stanowcze postanowienie, aby jak najszybciej przystąpić do spowiedzi sakramentalnej, uzyskują przebaczenie grzechów, nawet śmiertelnych (por. KKK, nr 1452).

Nigdy wcześniej tak jak teraz Kościół nie doświadczył mocy komunii świętych, wznosząc do swego Pana Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego swoje prośby i modlitwy, zwłaszcza Ofiarę Mszy Świętej, odprawianą przez kapłanów codziennie, nawet bez ludzi.

Kościół, jako dobra matka, błaga Pana o uwolnienie ludzkości od tej plagi, wzywając wstawiennictwa Najświętszej Maryi Panny, Matki Miłosierdzia i Uzdrawienia Chorych, oraz Jej Oblubieńca, św. Józefa, pod którego opieką Kościół od zawsze kroczy po świecie.

Niech Najświętsza Maryja Panna i św. Józef wyjednają dla nas obfite łaski pojednania i zbawienia, podczas gdy my wsłuchujemy się uważnie

w Słowo Pana, który dziś powtarza ludzkości: „Zatrzymajcie się, i we Mnie uznajcie Boga” (Ps 46, 11), „A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni” (Mt 28, 20).

W Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, 19 marca 2020 roku, w Uroczystość św. Józefa, Oblubieńca NMP, Patrona Kościoła Po-wszechnego.

KARD. MAURO PIACENZA

Penitencjarz Większy

KS. PRAŁ. KRZYSZTOF NYKIEL

Regens

EPISKOPAT POLSKI

36

Zarządzenie nr 1/2020 Rady Stałej KEP z dnia 12 marca 2020 r.

Z wiarą w Opatrzność Bożą i w trosce o życie i zdrowie społeczeństwa i w nawiązaniu do komunikatów Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski podejmujemy decyzję o wprowadzeniu prewencyjnych środków ostrożności w sytuacji zagrożenia koronawirusem.

Kościół od dwóch tysiącleci służy osobom chorym i potrzebującym, nawet w czasach epidemii, nie rezygnując z głoszenia Ewangelii oraz sprawowania sakramentów świętych.

Mając na uwadze zagrożenie zdrowia oraz życia (zgodnie z kan. 87 § 1, kan. 1245 i kan. 1248 § 2 KPK), rekomendujemy biskupom diecezjalnym udzielenie dyspensy od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy Świętej do dnia 29 marca br. następującym wiernym:

- a. osobom w podeszłym wieku,

- b. osobom z objawami infekcji (np. kaszel, katar, podwyższona temperatura, itp.),
- c. dzieciom i młodzieży szkolnej oraz dorosłym, którzy sprawują nad nimi bezpośrednią opiekę,
- d. osobom, które czują obawę przed zarażeniem.

Skorzystanie z dyspensy oznacza, że nieobecność na Mszy niedzielnej we wskazanym czasie nie jest grzechem. Jednocześnie zachęcamy, aby osoby korzystające z dyspensy trwały na osobistej i rodzinnej modlitwie. Zachęcamy też do duchowej łączności ze wspólnotą Kościoła poprzez transmisje radiowe, telewizyjne lub internetowe.

W czasie liturgii do dnia 29 marca br. należy przestrzegać w kościołach następujących zasad:

- a. kapłani i nadzwyczajni szafarze Komunii Świętej przed rozpoczęciem liturgii powinni dokładnie umyć ręce i kierować się zasadami higieny,
- b. przypominamy, że przepisy liturgiczne Kościoła przewidują przyjmowanie Komunii Świętej na rękę, do czego teraz zachęcamy,
- c. znak pokoju należy przekazywać przez skinienie głowy, bez podawania rąk,
- d. cześć Krzyżowi należy oddawać przez przyklęknienie lub głęboki skłon, bez kontaktu bezpośredniego,
- e. należy powstrzymać się ponadto od oddawania czci relikwiom poprzez pocałunek lub dotknięcie,
- f. na kratki konfesjonałów należy nałożyć folie ochronne,
- g. rezygnujemy z napełniania kropielnic kościelnych wodą święconą.

W obecnej sytuacji przypominamy, że „tak jak szpitale leczą choroby ciała, tak kościoły służą m.in. leczeniu chorób ducha, dlatego jest niewyobrażalne, abyśmy nie modlili się w naszych kościołach” (Komunikat Przewodniczącego KEP, abp. S. Gądeckiego, 10.03.2020). W związku z tym zachęcamy wszystkich wiernych, aby poza liturgią nawiedzali kościoły na gorliwą modlitwę osobistą. Polecamy duszpasterzom:

- a. aby kościoły pozostawały otwarte w ciągu dnia,
- b. aby kapłani troszczyli się o dodatkowe okazje do spowiedzi i adoracji Najświętszego Sakramentu,

c. aby – przy zachowaniu należytych zasad higieny – kapłani i nadzwyczajni szafarze odwiedzali chorych i starszych parafian z pomocą sakramentalną.

Jednocześnie informujemy, że do dnia 29 marca br.:

- liturgie z udzieleniem sakramentu bierzmowania przeniesione zostają na terminy późniejsze,
- zawieszane zostają pielgrzymki maturzystów na Jasną Górę oraz rekolekcje szkolne organizowane przez parafie. Jednocześnie prosimy środki społecznego przekazu oraz duchownych o propozycje rekolekcji w Internecie, które w ten sposób mogą być przeżywane w domu,
- sprawy rekolekcji dla dorosłych oraz organizację innych spotkań pozostawia się roztropnemu rozeznaniu księży proboszczów.

Prosimy o solidarność z osobami starszymi i potrzebującymi, np. poprzez pomoc w zakupach.

Prosimy wszystkich ludzi wierzących o modlitwę w intencji ochrony przed chorobami, a także o pokój serc i łaskę głębokiego nawrócenia dla każdego z nas. Dobremu Bogu polecamy wszystkich zmarłych na skutek koronawirusa. Módlmy się o zdrowie dla chorych, tych, którzy się nimi opiekują, lekarzy i personelu medycznego oraz wszystkich służb sanitarnych. Módlmy się o wygaśnięcie epidemii. Zgodnie z Tradycją Kościoła zachęcamy do śpiewania w naszych kościołach suplikacji „Święty Boże, Święty Mocny... od powietrza, głodu, ognia i wojny, zachowaj nas Panie”.

Rada Stała KEP

Warszawa, 12 marca 2020 r.

37

Komunikat Przewodniczącego KEP ws. zagrożenia koronawirusem

W obecnej sytuacji pragnę przypomnieć, że tak jak szpitale leczą choroby ciała, tak kościoły służą m.in. leczeniu chorób ducha, dlatego jest niewyobrażalne, abyśmy nie modlili się w naszych kościołach.

W związku z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, aby nie było dużych zgromadzeń osób, proszę o zwiększenie – w miarę możliwości – liczby niedzielnych Mszy Świętych w kościołach, aby jednorazowo w liturgiach mogła uczestniczyć liczba wiernych odpowiednia do wytycznych służb sanitarnych.

Przypominam, że – w obecnej sytuacji – osoby starsze i schorowane mogą pozostać w domach i stąd śledzić transmisje Mszy Świętych, które są w niedziele w środkach społecznego przekazu np. o godz. 7.00 w TVP 1, o godz. 9.00 w Polskim Radiu – Program Pierwszy, o godz. 9.30 w Telewizji Trwam, o 13.00 w TV Polonia oraz lokalne transmisje.

Przypominam, że nie ma wymogu, by podczas Mszy św. przekazywać znak pokoju przez podanie dłoni.

Dobremu Bogu polecamy zmarłych na skutek koronawirusa. Módlmy się o zdrowie dla chorych oraz w intencji lekarzy, personelu medycznego i wszystkich służb, które działają w celu zatrzymania rozprzestrzeniania się tego wirusa. Módlmy się o wygaśnięcie epidemii. Zgodnie z Tradycją Kościoła zachęcam szczególnie do modlitwy suplikacją „Święty Boże, Święty Mocny...”.

ABP STANISŁAW GADECKI

Metropolita Poznański

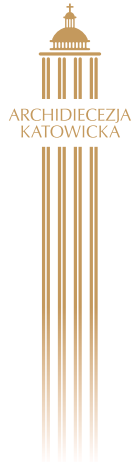
Przewodniczący KEP

10 marca 2020 r.

38

Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce

W związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce oraz stosując się do rozporządzeń organów państwowych z 13 marca br., które ograniczyły liczbę uczestników zgromadzeń do 50 osób,

w tej wyjątkowej sytuacji, proszę biskupów diecezjalnych o wydanie decyzji, aby podczas każdej Mszy św. i nabożeństw wewnątrz kościoła mogło przebywać maksymalnie 50 osób.

Przypominam również o dyspensie wydawanej przez biskupów diecezjalnych od obowiązku uczestnictwa w niedzielnych i świątecznych Mszach Świętych, zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego. Osoby, które z niej korzystają, proszę o duchową łączność ze wspólnotą Kościoła za pośrednictwem transmisji w środkach społecznego przekazu.

Zachęcam również, aby księża biskupi wydawali diecezjalne zarządzenia dotyczące opieki duszpasterskiej nad wiernymi w czasie epidemii, w nawiązaniu do moich poprzednich komunikatów i Zarządzenia Rady Stałej KEP z 12 marca br.

Proszę kapłanów i osoby życia konsekrowanego, aby każdego dnia o godzinie 20.30 – bez udziału wiernych – odmawiali w kościele różaniec w intencji osób chorych oraz tych, którzy się nimi opiekują, jak również służb medycznych i sanitarnych, a także o pokój serc i łaskę nawrócenia. Proszę wiernych, aby w tym samym czasie w swoich rodzinach odmawiali różaniec w duchowej łączności z kapłanami.

Wszystkich wiernych i pasterzy zapewniam o mojej modlitwie i duchowej łączności.

ABP STANISŁAW GADECKI

Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

Warszawa, 13 marca 2020 roku

39

Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z apelem Ojca Świętego Franciszka

Nawiązując do prośby Ojca Świętego Franciszka serdecznie proszę, aby w środę 25 marca br. w Uroczystość Zwiastowania Pańskiego o godzinie 12.00, we wszystkich katedrach i kościołach w Polsce, biskupi oraz

kapłani odmówili Anioł Pański, modlitwę Ojcze nasz i 3 razy Zdrowaś Maryjo w intencji ustania epidemii, za chorych, za służby medyczne oraz za zmarłych.

Jednocześnie Jego Eminencja ksiądz kardynał Angelo Bagnasco przewodniczący Rady Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) prosi, aby tego dnia odmówić również poniższą modlitwę.

„Boże Ojcze, Stwórco świata, wszechmogący i miłosierny, który z miłości do nas posłałeś na świat swojego Syna jako lekarza dusz i ciał, spójrz na swoje dzieci, które w tym trudnym momencie niepewności i lęku w wielu regionach Europy i świata, zwracają się do Ciebie szukając siły, zbawienia i pocieszenia. Uwolnij nas od chorób i strachu, ulecz naszych chorych, pociesz ich rodziny, daj mądrość rządzącym, energię i siłę lekarzom, pielęgniarkom i wolontariuszom, życie wieczne zmarłym. Nie opuszczaj nas w chwili próby, ale uwolnij nas od wszelkiego zła. O to Cię prosimy, który z Synem i Duchem Świętym żyjesz i królujesz na wieki. Amen. Maryjo, Uzdrowicielko chorych i Matko nadziei, módl się za nami!”

Zachęcam wiernych, aby w tym samym czasie łączyli się duchowo ze swoimi duszpasterzami, odmawiając w domach wskazane modlitwy.

Proszę również, aby tego dnia, o godz. 12.00, we wszystkich kościołach w Polsce zabrzmiały dzwony.

Wszystkich pasterzy i wiernych zapewniam o mojej duchowej łączności i modlitwie,

ABP STANISŁAW GADECKI

Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

Warszawa, dnia 23 marca 2020 roku

40

Oświadczenie Rady ds. Społecznych KEP

Czas odpowiedzialności, solidarności, sprawiedliwości

Niepokój o życie i zdrowie, jakiego wspólnie doświadczamy, jest dla Kościoła przede wszystkim wezwaniem do głoszenia Dobrej Nowiny i do pomocy charytatywnej. Tak jak w podobnych sytuacjach przez wieki, tak i dziś, czekając na święty czas Paschy, ufni w Boże Miłosierdzie, powtarzamy słowa psalmu: „Chociażbym chodził ciemną doliną, zła się nie ulękę, bo Ty jesteś ze mną”.

Zarazem jednak, to wszystko co dziś przeżywamy, jest także swobodnym społecznym znakiem czasu. Ten czas jest dla nas wszystkich, wierzących i niewierzących, szczególnym wezwaniem do wzajemnej odpowiedzialności, solidarności i sprawiedliwości.

1. Odczytując ten szczególny znak czasu, wyrażamy szacunek i uznanie dla wszystkich, którzy w tych dniach, pełniąc swą publiczną służbę, stają na pierwszej linii zmagania o nasze zdrowie i życie.

Poświęcenie lekarzy, białego personelu, ratowników, laborantów i wszystkich pracowników służby zdrowia, zaangażowanie służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo, wreszcie codzienny trud pracowników handlu, przedsiębiorców, służb komunalnych, transportu i wszystkich tych zawodów, bez których nasze życie nie byłoby dziś możliwe – to bezcenny dar, za który winniśmy głęboką wdzięczność. To także wielka lekcja poświęcenia, miłości bliźniego i patriotyzmu.

Pochylając się z uznaniem przed tym poświęceniem, powinniśmy zarazem przyznać, że budując nowoczesne społeczeństwo i gospodarkę opartą o wiedzę, często nie potrafiliśmy, jako państwo i społeczeństwo, właściwie docenić trudu tych wszystkich, dzięki którym, ciesząc się zdrowiem i bezpieczeństwem, łamać możemy nasz codzienny chleb.

Ich dzisiejsza postawa nie może być zapomniana i domaga się sprawiedliwego uznania i wynagrodzenia. Dzisiaj i w przyszłości.

2. Trudny czas, który wspólnie przeżywamy, ujawnia też ogromne pokłady naszej empatii i solidarności. W trosce o życie najbardziej zagrożonych, jako państwo i społeczeństwo, zgodziliśmy się na znacz-

ne ograniczenie naszego życia publicznego i gospodarczego, pozostając w naszych domach i rezygnując z naszej codziennej aktywności. Nie brak też przejawów solidarności wobec tych wszystkich, którzy zamknięci w swych domach, szczególnie potrzebują pomocy.

Dostrzegając i doceniając tę naszą dotychczasową empatię i solidarność, trzeba jednak podkreślić, że najtrudniejszy z niej egzamin jest dopiero przed nami.

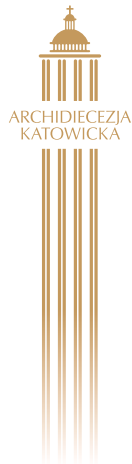
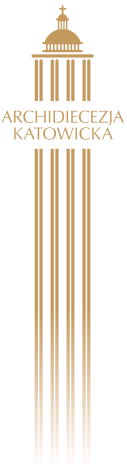
3. Pozostawanie przez dłuższy czas w ścianach rodzinnego mieszkania czy domu wielu z nas doświadczać może jako uciążliwą separację i pozbawienie społecznych relacji, zawodowej aktywności, rekreacji czy życia kulturalnego. Ten trud to dziś jednak bardzo konkretny przejaw i wymóg naszej miłości bliźniego, odpowiedzialności i patriotyzmu. Dlatego zwracamy się do wszystkich, wierzących i niewierzących, młodszych i starszych, o dalsze cierpliwe podejmowanie tego szlachetnego wysiłku, w formie określonej przez władze publiczne.

Pragniemy też zauważyć, że wielu z nas nie może dziś schronić się w zaciszu swojego domu, bo pełni publiczną służbę w szpitalach, gabinetach lekarskich, karetkach pogotowia, na posterunkach, czy w sklepach. Pozostając w domach, wspieramy ich oraz ich poświęcenie.

4. Trzeba też dostrzec, że nierównomiernie rozłożony jest społeczny i ekonomiczny ciężar ograniczeń, na które słusznie się zdecydowaliśmy. Jedni bowiem z nas otrzymują i otrzymywać będą pensje czy świadczenia społeczne, a inni, w tym kupcy, rzemieślnicy, przedsiębiorcy, czy pracownicy wolnych zawodów, którzy swą pracą nasz wspólny dochód dotąd współtworzyli, wraz ze swymi rodzinami, pozbawieni być mogą środków do życia. Niezbędne wyłączenie całych gałęzi gospodarki, usług, kultury, sportu czy rekreacji, w bliskiej przyszłości przynieść może likwidację wielu miejsc pracy i pauperyzację znacznych grup społecznych.

Ta wyjątkowa sytuacja wymaga zatem wyjątkowych działań. Dlatego z uznaniem przyjąć należy zaakceptowane przez całą klasę polityczną zapowiedzi władz dotyczące pomocy dla przedsiębiorców i osób samozatrudnionych. Niewykluczone też, że szukanie sprawiedliwego sposobu rozłożenia ciężarów kryzysu, w jakim się znaleźliśmy, wymagać będzie dalszych odważnych, a czasem i trudnych, decyzji politycznych, także tych związanych z polityką podatkową i społeczną.

Niezależnie jednak od niezbędnych działań państwa, potrzebna też będzie nasza międzyludzka solidarność. Zwracamy się więc do organi-

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKAARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

zacji społecznych i charytatywnych, samorządów, instytucji pozarządowych i parafii, o przygotowywanie nas już dziś na ten trudny egzamin, który dopiero jest przed nami.

5. Wszystko to sprawia, że pilną potrzebą chwili wydaje się także ograniczenie i czasowe zawieszenia wszelkiej rywalizacji politycznej tak, aby politycy wszystkich obozów politycznych mogli dziś wspólnie szukać najlepszych rozwiązań oraz budować dla nich szeroką społeczną akceptację.

Podobnie pilną potrzebą jest dziś odpowiedzialność w sferze komunikacji i debaty publicznej. W tym szczególnym momencie mamy prawo oczekiwać od władzy koniecznych działań oraz informacji dotyczącej stanu zagrożenia. Swoją ważną rolę mają też do odegrania dziennikarze, w sposób obiektywny i niezależny informujący społeczeństwo. Jednocześnie, pożądaną w debacie publicznej jest dziś także pewne samoograniczenie się, tak, aby toczony w niej codzienne spory, polemiki, a czasem osobiste ataki, czy tym bardziej fałszywe oskarżenia, nie zamykały drogi do tego, czego jako wspólnota potrzebujemy dziś najbardziej: odpowiedzialności, solidarności i sprawiedliwości.

ABP JÓZEF KUPNY

Metropolita Wrocławski

Przewodniczący Rady ds. Społecznych KEP

Wrocław, 26 marca 2020 r.

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWORC
METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

41

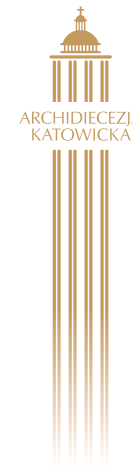
List Arcybiskupa Katowickiego do osób pełniących funkcję kościelną

Drogi Bracie! Droga Siostrzo!

Środą popielcową rozpoczęliśmy czterdziestodniowy okres liturgiczny zwany Wielkim Postem. Ten niezwykle czas nawrócenia i pokuty to okres duchowego wyjścia na pustynię, aby tam odświeżyć i pogłębić swą wiarę.

Wszyscy potrzebujemy „pustyni” jako miejsca spotkania Boga i siebie w Jego obecności. Zachęcam więc, aby dobrze wykorzystać ten święty czas na osobiste nawrócenie, pojednanie się z Bogiem i bliźnimi, zakończone mocnym postanowieniem radosnego angażowania się dla Boga i Kościoła – co zresztą jest treścią Twojego życia poświęconego służbie parafialnej wspólnocie.

Przeżywany teraz czas Wielkiego Postu, przeznaczony do głębokiej refleksji nad męką, śmiercią i zmartwychwstaniem Jezusa Chrystusa, prowadzi nas ostatecznie do Wieczernika i na Kalwarię, do miejsc związanych z ustanowieniem Eucharystii, która jest źródłem, szczytem i misją Kościoła. Dziś każdy parafialny wieczernik jest miejscem ponowienia i uobecnienia ofiary Jezusa Chrystusa. To zbawcze wydarzenie, którym jest Msza św., należy jak najstaranniej przygotować. To właśnie zadanie i obowiązek kościelną – zakrystiana. Ta nazwa pochodzi z języka łacińskiego od słowa: sacristanus, a to z kolei od sacer – święty!

Drogi Bracie! Droga Siostrzo!

Wprowadzenie ogólne do Mszału rzymskiego w nr 105 mówi: „Funkcję liturgiczną pełnią także: a) Zakrystian, który starannie przygotowuje księgi liturgiczne, szaty i wszystkie inne przedmioty konieczne do celebracji Mszy św.”. Jednocześnie Sobór Watykański zaleca, aby ci, którzy pełnią funkcję liturgiczną, wykonywali ją „z tak szczerą pobożnością i dokładnością, jak to przystoi wzniosłej służbie i odpowiada słusznym wymaganiom Ludu Bożego” (KL 29). Posługa kościelnego, zgodnie z tym zaleceniem, domaga się więc odpowiednich kwalifikacji, wiedzy liturgicznej i znajomości zadań wykonywanych w zgromadzeniu liturgicznym oraz w przestrzeni kościoła.

Dlatego Bracia i Siostry, zachęcam was do stałej formacji i do prywatnej lektury tekstów wprowadzeń teologicznych i pastoralnych zawartych w księgach liturgicznych, a zwłaszcza do zapoznania się z Wprowadzeniem Ogólnym do Mszału Rzymskiego. Ich poznawanie wspomogą codzienność posługi dla Kościoła i ludu Bożego, pogłębi motywację i ducha służby wobec Wielkiej Tajemnicy naszej wiary.

Bracia i Siostry!

Trzeba też w duchu wiary, podobnie jak wszyscy inni wierni, owocnie we Mszy św. uczestniczyć, ze świadomością, że Eucharystia daje życie. Przyjmujemy Jezusa Chrystusa w eucharystycznych postaciach i możemy Go też nieustannie adorować, i wielbić także poza Mszą św.

Bracie i Siostrzo! Jest ku temu szczególna okazja, kiedy po Eucharystii porządkujecie prezbiterium i przestrzeń ołtarza – i jesteście niejako sam na sam z Nim, z Jezusem Chrystusem na świętej audiencji w domu Bożym. Bądźcie więc wrażliwi na sprawy sacrum. Niech ta wrażliwość zapanuje również w zakrystii. Niech się objawia w każdym słowie i geście, w milczeniu i ciszy, w pamiętaniu, że Pan blisko jest. Tylko przez taką postawę stajecie się formatorami służby liturgicznej i każdej osoby wstępującej do zakrystii.

Bracia i Siostry!

Zakrystian powinien odznaczać się umiłowaniem Kościoła, żywą wiarą, miłością do liturgii, głębokim szacunkiem do świątyni, radością w liturgiczno-sakramentalnej służbie, gotowością do wykonywania swej funkcji w dni powszednie i świąteczne, uczciwością, wiarygodnością,

dyskrecją, uprzejmością, umiejętnością współpracy z duszpasterzami i różnymi grupami parafialnymi, otwartością na wielorakie inicjatywy duszpasterskie, odpowiednim podejściem do dzieci, młodzieży, starszych, niepełnosprawnych. W posłudze niech nie brakuje także solidności w pracy, talentu organizacyjnego, uzdolnień w zakresie prac konserwacyjnych. Codzienne westchnienie o światło Ducha Świętego – nie pozostanie bez odpowiedzi w Jego darach i charyzmatkach, potrzebnych w pełnieniu waszej posługi.

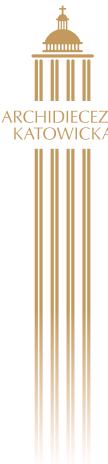
Głównym zadaniem kościelnego jest przygotowanie liturgii, otwieranie i zamykanie kościoła, troska o szaty, księgi, naczynia, świece i inne sprzęty liturgiczne, przygotowanie obrzędów liturgicznych, dekoracji związanych z uroczystościami parafialnymi, dzwonenie, obsługa czy nawet konserwacja technicznych urządzeń służących sprawie celebracji liturgii czy nabożeństw. Ze spraw szczegółowych zwracam uwagę na to, by wychodzić na zbiórkę ofiar po procesji ofiarniczej, a nie w czasie credo lub w czasie modlitwy wiernych, oraz dbać o to, by wierni mogli przyjmować Ciało Pańskie konsekrowane w czasie Mszy św., w której uczestniczą. Tabernakulum bowiem nie powinno być miejscem „magazynowania”, tylko przechowywania Świętych Postaci koniecznych dla adoracji (custodia), dla chorych i umierających (Wiatyk).

Ważna jest wasza obecność podczas Eucharystii także pośród zgromadzonych wiernych. Byłoby więc właściwe, aby w jednej z niedzielnych Mszy św. kościelny uczestniczył w nawie kościoła, a nie w zakrystii, która nie daje możliwości pełnego skupienia i modlitwy w parafialnej wspólnotce.

Drogi Bracie i Siostrzo!

Przeżywany czas Wielkiego Postu, jak i dzień skupienia w roku duszpasterskim poświęconym Eucharystii, która daje życie, jest dobrą okazją do wyrażenia wdzięczności za posługę, zwłaszcza za troskę o świętą przestrzeń służącą do sprawowania Eucharystii, jaką jest prezbiterium i zakrystia. Serdecznie was proszę o pomoc w realizacji tego programu, który może odbudować naszą wewnętrzną więź ze Zbawicielem, obecnym wśród nas przez wszystkie dni aż do skończenia świata!

Jestem także wdzięczny za czas poświęcony na udział w dniu skupienia. Składam gorące podziękowania również całej Rodzinie, która ak-

ceptuje waszą posługę i ją wspomaga, choćby zrozumieniem, że tak wiele czasu poświęćcie Bożej służbie!

Niech każdy dzień Twojej, Bracie i Siostrzo, posługi błogosławi Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty! Niech to błogosławieństwo przyniesie zdrowie duszy i ciała, niech towarzyszy całej Rodzinie.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, Wielki Post 2020

VD II - 30/20

42

Do Pana należy ziemia i wszystko, co ją napęlnia, świat cały i jego mieszkańcy. (Ps 24,1)

Słowo Biskupów z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
na Światowy Dzień Wody

Niebawem, 22 marca 2020 r., obchodzić będziemy kolejny Światowy Dzień Wody ustanowiony przed prawie trzydziestu laty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. Z tej okazji, zwracamy się do wiernych i do ludzi dobrej woli z przesłaniem dotyczącym naszej odpowiedzialności za dar Boży, jakim jest woda.

Gdy na początku XIII wieku św. Franciszek z Asyżu zachwycony dziełem Stwórcy pisał: „Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę wodę, która jest bardzo pożyteczna i pokorna, i cenna, i czysta” - nie zdawał sobie sprawy z proroczego wymiaru swojej modlitwy. Z jednej strony wyznawał, że woda, tak jak inne żywioły, jest Bożym stworzeniem, wobec którego powinniśmy odczuwać braterską więź, z drugiej, wskazywał na jej niezwykle cechy.

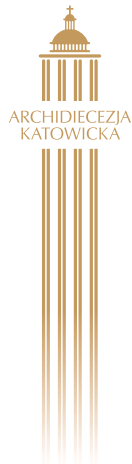
Wśród Bożych dzieł woda jest w szczególności wyróżniona. To nad nią unosił się Boży Duch u początku stworzenia (Rdz 1,2). To ona została wpisana w dzieje zbawienia i w sakramentalne znaki Kościoła, a w porządku doczesnym, zgodnie z Bożym zamysłem, jest dobrem ko-

niecznym dla naszego życia tu, na ziemi. Pamiętając, że jest darem Bożym, mamy troszczyć się o nią w taki sposób, by mogła służyć całemu światu i jego mieszkańcom, niezależnie od czasu i miejsca.

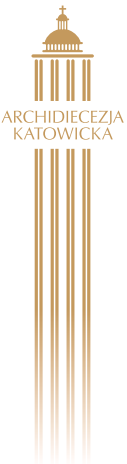
Papież Franciszek w encyklice *Laudato si'* pisze: „...odpowiedzialność wobec ziemi należącej do Boga oznacza, że człowiek obdarzony inteligencją musi szanować prawa natury i delikatną równowagę między bytami tego świata...” (LS 68). Zwraca również uwagę, że „Prawdziwy rozwój człowieka ma charakter moralny (...), powinien być również ukierunkowany na świat przyrody i brać pod uwagę naturę każdego bytu oraz ich wzajemne powiązanie w uporządkowany system. Dlatego zdolność człowieka do przekształcenia rzeczywistości powinna być rozwijana na podstawie pierwotnego przeznaczenia rzeczy, wyznaczonego jej przez Boga” (LS 5). Dalej papież mówi: „Czysta woda pitna jest sprawą najwyższej wagi, ponieważ jest niezbędna do życia człowieka oraz wspierania ekosystemów lądowych i wodnych. Źródła słodkiej wody zapopatrują rolnictwo, hodowlę oraz przemysł, jej jakość wpływa na nasze zdrowie” (LS 28).

W najnowszej adhortacji *Querida Amazonia*, papież Franciszek zwraca uwagę na znaczenie wody w ekosystemie i w kulturze ludów żyjących wzdłuż Amazonki. Ze względu na nieodpowiedzialność i ludzką chciwość, piękne dziedzictwo Amazonii jest zagrożone. W takiej sytuacji, zdaniem papieża Franciszka, trzeba wsłuchać się na nowo w głos Chrystusa: „Pan, który pierwszy troszczy się o nas, uczy nas troszczyć się o naszych braci i siostry i o środowisko, które On każdego dnia nam darowuje. Taka jest pierwsza ekologia, jakiej potrzebujemy” (QA 41).

Wielu mieszkańców naszego kraju może sądzić, że problemy, o których mówi papież Franciszek nas nie dotyczą. Ten sąd jest jednak mylny. Choć, być może, nie odczuliśmy jeszcze bezpośrednio zmniejszania się zasobów wody, to jednak słowo „susza” pojawia się w potocznym języku coraz częściej. Polska posiada najmniejsze naturalne zasoby wodne z wszystkich krajów Europy. Wciąż mamy w naszym kraju miejscowości i regiony, w których dostęp do wody pitnej jest utrudniony. Obniża się poziom wód gruntowych. Dodatkowo zmieniający się klimat, w którym zamazują się granice pomiędzy porami roku, charakteryzuje się niestety brakiem dostatecznej ilości opadów. Cierpi na tym m.in.: rolnictwo, sadownictwo, transport, turystyka, a pośrednio, wszystkie powiązane z nimi dziedziny życia.

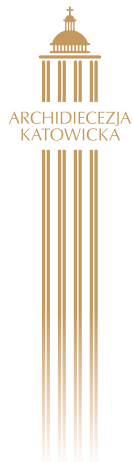

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

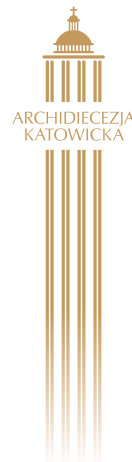
Pojawia się w związku z tym potrzeba bardzo świadomego gromadzenia wody opadowej - deszczówki. Z jednej strony, to zadanie na poziomie wielkich inwestycji krajowych, a z drugiej, sprawa wymagająca dobrej woli i działania w poszczególnych gospodarstwach rolnych oraz obszarach z zabudową jednorodziną. Wodę należy nie tylko gromadzić, ale i oszczędzać. Trzeba korzystać z takich sposobów produkcji przemysłowej i rolnej, które są nisko wodochłonne. Należy też krzewić nawyk oszczędzania wody w zwykłych gospodarstwach domowych.

Woda jest żywiołem, z którym należy roztropnie się obchodzić. Wśród nasilających się zjawisk atmosferycznych, mamy gwałtowne opady deszczu powodujące podtopienia i zdarzające się dość często powodzie. Można im przeciwdziałać poprzez budowanie suchych zbiorników wodnych, mądrą regulację rzek, respektowanie naturalnych terenów zalewowych, ale też przez zwyczajną roztropność w asfaltowaniu i betonowaniu naszych miast i wsi. Nie wolno zabetonowywać naszej ziemi, bo woda musi do niej wrócić, by dalej móc nam służyć.

Wodę, która, jak mówił św. Franciszek, jest „pokorna” i „czysta”, należy chronić. Grzechem przeciwko Stwórcy, człowiekowi i stworzeniu jest: marnotrawienie wody, zatrucie jej ściekami, które nie trafiają, tak jak powinny, do kanalizacji, zaśmiecanie rzek, jezior, zbiorników wodnych, kanalizacji śmieciami oraz odpadami. Potępić też należy sprowadzanie, często z zagranicy i porzucanie czy wylanie w przypadkowych miejscach toksycznych odpadów, które prędzej lub później zanieczyszczą wody gruntowe i rzeki. Te i tym podobne praktyki są moralnie naganne i trzeba je nazwać grzechami ekologicznymi.

Należy również zauważyć, że wielu jest takich, którzy podobnie jak Biedaczyna z Asyżu, wiedzą, że woda jest „cenna” i „pożyteczna”. Cieszymy się, że rodzi się coraz większa świadomość odpowiedzialności za każdą kroplę wody, a co za tym idzie, uczenie się coraz bardziej oszczędnego i rozsądnego z niej korzystania. Cieszymy się też, że obserwuje się odpowiedzialne podejście do kwestii oczyszczania ścieków, czyli przywracania człowiekowi i światu wody bez toksycznych elementów. Nie bez powodu, zamiast mówić o „oczyszczalni ścieków”, zaczyna się używać nazwy: „zakład ochrony wód”. Tak jest w pewnych krajach Europy i – co witamy z wielką radością – w niektórych miastach Polski.

Ważną rolę do spełnienia mają również katolickie parafie, które powinny promować postawy proekologiczne poprzez propagowanie idei

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

papieża Franciszka zawartych w encyklice *Laudato si'*. Zadaniem duszpasterzy jest wskazywanie na potrzebę poszanowania środowiska naturalnego i na moralny wymiar codziennych czynności, które wspomagają bądź szkodzą środowisku naturalnemu.

Kwestia odpowiedzialnego podejścia do problematyki wody ma wymiar moralny. Jest też naszym chrześcijańskim świadectwem wobec świata. W czasie Wielkiego Postu, Chrystus Pan nam przypomina: „Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwaliли Ojca waszego, który jest w niebie” (Mt 5, 16). Obyśmy byli wdzięczni Bogu za każdą kroplę wody, potrafili się nią zachwycać, a doceniając dar życia i to, co go podtrzymuje, czynili wrażliwymi nasze sumienia.

† WIKTOR SKWORC Arcybiskup Metropolita Katowicki

† JAN KOPIEC Biskup Gliwicki

† GRZEGORZ KASZAK Biskup Sosnowiecki

Sosnowiec – Katowice – Gliwice, 22 marca 2020 r.

VA I – 28/22

HOMILIE METROPOLITY

43

Znaleźć Krzyż - największa łaska

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

33. rocznica śmierci Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego,
27.02.2020 roku

1. W październiku 1986 roku Sługa Boży Ksiądz Franciszek Blachnicki zapisał takie słowa: *Zrozumiałem głębiej, że jedyna rzecz, której nie mogę posiadać dla siebie, to cierpienie, krzyż! Dlatego jest ono błogosławione. Krzyż można znieść tylko wtedy, gdy można cierpienie zaakceptować pozytywnie, napełnić miłością. Tak jak cierpiał Jezus! A to musi być dane! To jest największa łaska!*

Było to niedługo przed jego śmiercią - jakieś cztery miesiące. Dzisiaj, po latach, słowa te brzmią tym wyraźniej, im bardziej wpatrujemy się w ich autora jako kandydata na ołtarze. Największa łaska - przyjąć krzyż... - czy może być coś bardziej chrześcijańskiego?

2. Siostry i Bracia zebrani w tej katowickiej katedrze. Czcigodny Księżę Arcybiskupie, Księża Biskupi, drodzy kapłani, osoby życia konsekrowanego, kochani wierni, wsłuchani w Słowo Boże! Wczoraj posypaniem głów popiołem rozpoczęliśmy czas Wielkiego Postu. Wyjątkowy czas Bożej łaski. Jest to czas, w którym, jak to napisał papież Franciszek w swoim Orędziu na ten Wielki Post, każdy z nas ma spojrzeć na rozpostarte ramiona ukrzyżowanego Chrystusa i pozwalać się zbawiać zawsze na nowo. Jest to czas, w którym każdy z nas ma kontemplować Jego krew, przelaną z wielkiej miłości do człowieka. Kontemplować i dać się przez nią oczyścić.

Gromadzimy się dzisiaj na Eucharystii sprawowanej w intencji rychłej beatyfikacji Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego. Przed chwilą wysłuchaliśmy fragmentów Pisma Świętego. Tych samych, których wielokrotnie słuchał, które czytał i którymi żył nasz kandydat na ołtarze.

W I czytaniu Słowo Boże stawia nas przed wyborem: „Patrz! Kładę dziś przed tobą życie i szczęście, śmierć i nieszczęście. (...) kładę przed wami życie i śmierć, błogosławieństwo i przekleństwo” (Pwt 11,26). Wybór, który został nam dany, jest bardzo prosty: albo - albo. Albo życie i błogosławieństwo, a więc szczęście, albo śmierć i przekleństwo, a więc nieszczęście. Prostota tego wyboru polega na zachowaniu bardzo jednoznacznej postawy. I choć wydaje się, że ma być to jednoznaczność wobec życia, dla nas - chrześcijan - jest to w rzeczywistości jednoznaczność wobec osoby Jezusa Chrystusa.

Tak, Siostry i Bracia, aby cieszyć się prawdziwym szczęściem i życiem, trzeba pójść za Jezusem. A to bynajmniej proste nie jest. I słyszymy o tym z Jego własnych ust: „Jeśli ktoś chce iść za Mną niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech mnie naśladuje” (Łk 9,23).

3. Siostry i Bracia!

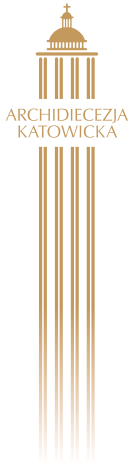
Włączając kogoś w grono błogosławionych Kościoł potwierdza, iż człowiek ten za życia praktykował cnoty chrześcijańskie w stopniu he-

roicznym. Cytowałem już ks. Blachnickiego i jego słowa - przyjąć krzyż jest łaską. Nie tylko w okresie poprzedzającym swoją śmierć Sługa Boży pisał o krzyżu. Co więcej... on właściwie przez całe życie słowo „krzyż” łączył ze słowem „łaska”. I to jest niezwykle! Napisał między innymi tak: „Znaleźć krzyż to łaska największa, to znaleźć drogę pewną, bezpieczną, spokojną i skuteczną. Chrystus nie chce nas odkupić bez nas, lecz powołuje nas do niesienia krzyża z sobą”. Co więcej, ks. Blachnicki pisał o krzyżu nie tylko w sposób ogólny, ale stworzył wręcz swoistą pedagogię krzyża, według której należy postępować, aby krzyż stał się rzeczywistością w codziennym życiu chrześcijańskim.

Trzy sposoby księdza Blachnickiego na przyjęcie krzyża to: **Pierwszy:** znosić swoją nędzę. **Drugi:** zabić w sobie starego człowieka. **Trzeci:** uczestniczyć w krzyżu Chrystusa. O pierwszym z tych sposobów ksiądz Franciszek napisał tak: „Muszę pogodzić się z tym, że będę innych raził moimi niedoskonałościami, że będę odbierał niechęć i wzgardę, że będę w obcowaniu z ludźmi takim jakim jestem, a nie takim jakim chciałbym być. Właśnie na tym polega krzyż. To cudowna droga Boża do zupełnego zwyciężenia pychy i miłości własnej. Chrystus znosi ten krzyż we mnie i za mnie, odkąd jest we mnie przez łaskę. Odtąd mam się przyłączyć do Niego, znosić go świadomie z Nim”. O drugim sposobie Sługa Boży napisał: „Stopniowe i systematyczne zabijanie w sobie starego człowieka przez najróżniejsze umartwienia i wyrzekanie się pocięchy. To znowu dokonuje się z Chrystusem. Jest to odtwarzanie Jego śmierci i zmartwychwstania w mej duszy, jest to uczestnictwo w Jego śmierci i zmartwychwstaniu”. I wreszcie trzeci sposób niesienia krzyża, ten, który zdaniem tego śląskiego kapłana ma największy związek z życiem apostołskim. Ks. Blachnicki napisał tak: „To krzyż, jaki gotują nam nasi bliźni. Taki krzyż zgotuje mi życie apostołskie. Zetknę się w nim z ludzką złością, przewrotnością, nienawiścią, niewdzięcznością. Wtedy muszę tak jak Chrystus odpowiadać na to miłością i zwyciężać jak Chrystus tajemnicą miłości Chrystusowej. To jest jedyny skuteczny środek nawracania dusz. A to dzięki temu, że wtedy znowu jestem tylko narzędziem Chrystusa, uczestniczę w Jego krzyżu - Chrystus posługuje się mną jako narzędziem dla dokonania dzieła zbawienia” (27.03.1947).

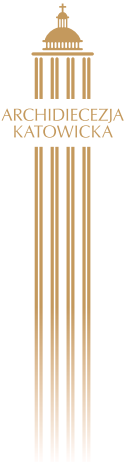
4. Siostry i Bracia!

ta bardzo głęboka refleksja księdza Blachnickiego o krzyżu jest jakoby streszczeniem powołania chrześcijańskiego. Ta nauka ks. Francisz-

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ka o tajemnicy krzyża ma ogromną wartość, gdyż nie jest tylko teorią, ale wiąże się z doświadczeniem krzyża, szczególnie w ostatnim, jak już powiedziałem, okresie jego życia: „(...) przeżywam wielkie przemiany w moim wnętrzu – szczególnie przez zbliżenie się do tajemnicy krzyża! Szczególny dar nawiedzenia – to przeżycie mojego ukrzyżowania w dziele w Carlsbergu. Nogi przybite – nie mogę odejść. Ręce przybite – jestem bezsilny i nic nie mogę zrobić – prócz złożenia ofiary jak On na krzyżu” (20.11.1985).

I ostatni zapis w pamiętniku – właśnie na cztery miesiące przed śmiercią w Carlsbergu przy Kreuzweg 28: „Łaska ostateczna, największa w życiu – to przyjęcie cierpienia i śmierci w postawie współofiarowania. Ale to musi poprzedzić poznanie jak jestem umiłowany i żal za grzechy w obliczu Miłości” (21.10.1986).

W życiu tego Sługi Bożego wypełniły się słowa Jezusa: „Kto chce zachować swoje życie straci je, a kto straci swe życie z mego powodu ten je zachowa”. Prawo życiodajnej śmierci. Ks. Franciszek Blachnicki uczy nas tracić życie dla Jezusa, cierpieć dla Jezusa, ofiarować siebie Jezusowi. Po co? Po to, by ostatecznie cały świat mógł uwierzyć...

5. Usłyszeliśmy w dzisiejszej Ewangelii: „Syn Człowieczy musi wiele wycierpieć, będzie odrzucony (...) zostanie zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstanie” (Łk 9,22). Taka jest logika krzyża. Taka jest logika miłości. Tylko cierpienie przeżywane z Jezusem, osobisty krzyż łączony z Jego krzyżem, prowadzi do oczyszczenia. Ofiara złożona z miłości rodzi życie. Choć pozornie chodzi o śmierć. Spójrzec na rozpostarte ramiona ukrzyżowanego Chrystusa, pozwalać się zbawiać zawsze na nowo - o tym Ojciec Święty Franciszek napisał u progu tego Wielkiego Postu. I taki sam testament zostawił nam Sługa Boży ks. Franciszek. Śląski kapłan, który bezgranicznie zaufał - tej ufności nas uczy. Bo znaleźć krzyż to największa łaska.

44

„Pomóż nam wygrać, Lekarko, nasz czas”

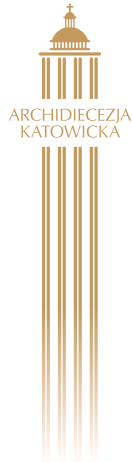
Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Niedziela Laetare, 22 marca 2020 roku

1. Wysłuchaliśmy Ewangelii – Dobrej Nowiny – o uzdrowieniu przez Jezusa człowieka niewidomego od urodzenia. To niezwykle wydarzenie miało jeszcze inny skutek niż tylko przywrócenie naturalnego daru widzenia, daru dostrzegania światła i rozróżniania rzeczy. Przy ponownym spotkaniu Jezusa z uzdrowionym, o czym słyszeliśmy na końcu Ewangelii, uzdrowiony usłyszał pytanie: „Czy wierzysz w Syna Człowieczego?” i – by nie miał wątpliwości, Jezus dokonuje autoprezentacji: „Jest Nim Ten, którego widzisz i który mówi do ciebie”. Ten, którego możesz zobaczyć wzrokiem, jest Synem Bożym i Mesjaszem. Z tych słów jasno wynika, że Jezus otwiera ludziom oczy na siebie i na swoją naukę, na Tego, który Go posłał.

Wydarzenie to opisał ewangelista Jan. W jego Dobrej Nowinie o Jezusie słowo „widzieć” ma głębokie znaczenie i oznacza nie tylko dostrzeganie czegoś oczami. Bohater dzisiejszej Ewangelii, człowiek niewidomy od urodzenia, został uzdrowiony również na poziomie wzroku duszy, został „wydobyty” z ciemności ducha, z ciemności wewnętrznej. Dlatego jego odpowiedzią na pytanie „Czy wierzysz?” – było wyznanie wiary: „Wierzę, Panie”...

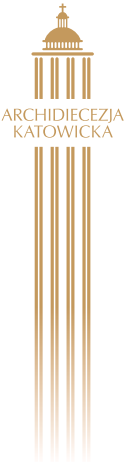
Bracia i siostry! Uzdrowienie naszego wewnętrznego wzroku nastąpiło w wodzie chrztu św. To wtedy uzyskaliśmy zdolność widzenia Zbawiciela, na co odpowiadamy wiarą, którą łaska chrztu zasiała w naszych sercach.

Doświadczenie mówi nam, że od zasiewu do plonu droga daleka, wymaga cierpliwości i wysiłku. Właśnie dlatego św. Paweł wzywa nas: „Postępujcie jak dzieci światłości” (Ef 5,8) i wskazuje na jej owoce: wszelką prawość i sprawiedliwość, i prawdę. I woła do nas: „Zbudź się, o śpiący, i powstań z martwych, a zajaśnieje ci Chrystus” (Ef 5,14).

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

2. Bracia i Siostry!

Wszyscy doświadczamy niezwykłego czasu, jednak to nie kosztowny sen, lecz rzeczywistość, z którą musimy się zmierzyć „tu i teraz”. Działając rozumnie – w imię dobra wspólnego – respektujemy ministerialne rozporządzenia i apele Kościoła, pozostajemy w domach, aby nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo, które powszechnie uznano za pandemię, czyli zjawisko, które idzie szeroko przez świat, zbierając żniwo choroby, destabilizacji, a nawet śmierci.

Wiemy z historii, że ludzkość była już w taki sposób doświadczana. A ludzie wierzący uciekali się wtedy w jakże głęboko ludzkim odruchu do matki, do Matki danej nam przez Jezusa z wysokości krzyża. „Oto Matka twoja” – usłyszał Jan i słyszymy my. Maryja jest naszą matką – szczególnie tu, w tym sanktuarium, gdzie była wzywana „ku pomocy” jako Lekarka.

Przypomnijmy... W 1676 roku mieszkańcy sąsiednich Tarnowskich Gór przybyli do Matki Bożej w Piekarach, modląc się o uzdrowienie i wybawienie od zarazy, która wybuchła w ich mieście. Jako że plaga ustąpiła, złożyli uroczyste ślubowanie, iż co roku będą pielgrzymować do Piekar w podziękę za wielką łaskę, jaką uprosiła dla nich Matka Najświętsza. Z czasem tradycja pielgrzymek ślubowanych objęła także inne miasta i parafie, które z ufnością zmierzały do Tej, którą zaczęto wówczas nazywać „*Mater Admirabilis*”, czyli Matką Przedziwną.

Z początkiem 1680 roku wybuchła zaraza w Czechach. Morowe powietrze – jak ówczesni nazywali nieznany wirus – zabijało tysiące ludzi. Wierni zwrócili się o pomoc do Matki, bliskiej im w piekarskim wizerunku. Doszło do niezwykłej peregrynacji. Cudowny obraz wyruszył w drogę do Pragi i Hradec Kralove. W stolicy Czech doszło do licznych uzdrowień. Prażanie gorliwie modlili się dniami i nocami przed ikoną Piekarskiej Pani. 10 marca w katedrze św. Wita arcybiskup praski Jan Fryderyk Waldstein publicznie ogłosił ikonę Maryi z Piekar obrazem „cudownym i łaskami słynącym”.

3. Bracia i Siostry!

Dziś, w 22. dzień marca 2020 roku, jesteśmy z modlitwą u Matki Bożej Piekarskiej. Jesteśmy tu bardziej duchowo niż fizycznie dzięki transmisji Radia Katowice – my, żyjący w wielkiej ciszy oczekiwania i niepewności, my, zamknięci w czterech ścianach mieszkań i domów,

my, „mieszkańcy schorowanych miast” i wołamy: „Pomóż nam wygrać, Lekarko, nasz czas”. A Ona jako opiekunka sławna, wspomnienie wiernych i uzdrowienie chorych wskazuje na swego Syna – „Światłość światła” (J 8,12) i mówi: „zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie” (J 2,5).

On zaś wypowiada jakże łagodne i współczujące zaproszenie: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię” (Mt 11,28).

Bracia i Siostry! Jesteśmy z Nim zawsze w godzinie Eucharystii, to czas naszego pokrzepienia, zasiadamy z Nim na ucztę przy stole w naszych mieszkaniach. On jak uczniom w Emaus łamie dla nas chleb i Piśma nam wyjaśnia.

Bracia i Siostry! Idźmy w towarzystwie Jezusa i Jego Matki, Lekarki, w naszą codzienność – uwierającą jak ciężki krzyż. We wspólnocie z Nimi wygramy „nasz czas” i wieczność. Amen.

45

Odpowiedź zawierzenia!

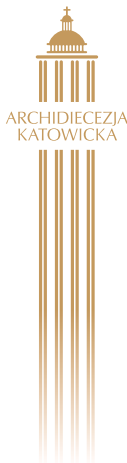
Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, 25 marca 2020 roku

1. Dziś uroczystość Zwiastowania Pańskiego. W ten dzień Kościół nakazuje nam dodatkowo uklęknąć na słowa wyznania wiary: „I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem”.

Kłękamy przed tajemnicą Wcielenia, czyli przed tajemnicą miłości Boga do człowieka. Kłękamy też przed tajemnicą życia każdego człowieka, bo uroczystość Zwiastowania Pańskiego jest także – zgodnie z wolą Ojca Świętego Jana Pawła II wyrażoną w encyklice *Evangelium vitae* – Dniem Świętości Życia.

Tego, że życie ma wartość i jaki jest sens jego istnienia, dowiaduje się człowiek od Boga przez Jezusa Chrystusa. Otrzymujemy to Boże wyjaśnienie między innymi w tajemnicy dzisiejszej uroczystości Zwiastowania Pańskiego, poczęcia z Ducha Świętego w Maryi Bożego Syna, który dla nas i dla naszego zbawienia stał się człowiekiem, przyjął wspólnotę losu z człowiekiem.

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

To właśnie w Nim sam Bóg dzieli los człowieka – aż pod śmierć, poprzedzoną nieodłącznym багаżem cierpienia, opuszczenia, ludzkich słabości i ograniczeń.

To dzięki Chrystusowi wiemy, że życie ma sens, że zmierza ku życiu i zmartwychwstaniu. Przez Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego Pana Bóg daje nam ostateczne odpowiedzi na trudne ludzkie problemy i pytania, bo jest zwyciężcą śmierci, piekła i szatana.

2. Obchodzimy dziś Dzień Świętości Życia. Jest to dzień szansy, by głosić Ewangelię Jezusa Chrystusa, który z miłości do człowieka oddał za niego swoje życie, aby on – człowiek – miał życie i to w obfitości. Jest to dzień szansy, by zmanifestować naszą przynależność do Ludu życia, do Ludu za życiem, który broni świętości i nienaruszalności życia każdego człowieka.

Niech Dzień Świętości Życia będzie przedłużony – w słowach i działaniach – na wszystkie dni roku, bo nie są nam potrzebne fajerwerki, ale konsekwencja; nie puste deklaracje, ale codzienne działania – służba każdemu życiu od poczęcia aż do naturalnej śmierci. Stając przy poczętym życiu, stajemy dziś przy matce. Nie dalej jak wczoraj właśnie matka spodziewająca się dziecka prosiła mnie telefonicznie o duchowe wsparcie, o modlitwę. Bo w jej sercu – w związku z panującą epidemią – pojawiło się wiele pytań, niepewności i niepokoju. Pytała, jak to dalej będzie i co będzie z nią, z życiem pod jej sercem w sytuacji szerzącego się zagrożenia.

Bracia i Siostry! Musimy w pokorze przyznać, że na te egzystencjalne pytania nie znamy dokładnej odpowiedzi. I nikt jej dzisiaj nie udzieli. Właściwą wydaje się być odpowiedź zawierzenia samemu Bogu, który jest sprawcą i dawcą życia. Mówi natchniony autor: „Jakżeby coś trwać mogło, gdybyś Ty tego nie chciał? Jakby się zachowało to, czego byś nie wezwał? Oszczędzasz wszystko, bo to wszystko Twoje, Władco, miłujący życie!” (Mdr 11, 25-26).

Do Władcy miłującego życie zanosimy nasze prośby w imię naszego Brata i Odkupiciela, Chrystusa. I tak wspieramy matki oczekujące potomstwa. Otoczmy je naszą życzliwością i opieką, bo nosząc pod sercem nowe życie, są w stanie błogosławionym. Niech je Bóg błogosławi i da pokój serca!

3. Bracia i Siostry!

Dzień Świętości Życia ma w naszej ojczyźnie wymiar Narodowego Dnia Życia. W obecnym kontekście, wobec szerokiego zagrożenia życia,

jak nigdy wcześniej uświadamiamy sobie świętość każdego życia i konieczność dbania o ten dar, tak bardzo dzisiaj nękany przez niewidoczne, a śmiertelnego wroga.

Uświadamiamy sobie, że dzisiaj troska o życie wyraża się w ograniczeniu mobilności i kontaktów, w przestrzeganiu Zarządzeń Ministra Zdrowia i wskazań służb sanitarnych, w stosowaniu elementarnych zasad higieny. W przyjęciu hasła: „Zostań w domu”, który może się stać kościołem, gdzie na fundamencie miłości i przebaczenia jest budowany rodzinny, domowy Kościół.

Stosujemy się do wszystkich rozporządzeń i zarządzeń, do wskazań, bo ich respektowanie jest realizacją Bożego przykazania: „Miłuj bliźniego jak siebie samego”. Właśnie dziś przestrzeganie zarządzeń i wskazań, również przełożonych kościelnych, wydanych – wiercie mi – z ciężkim sercem, jest spełnieniem Bożego przykazania, a ono ma moc zawsze obowiązującą!

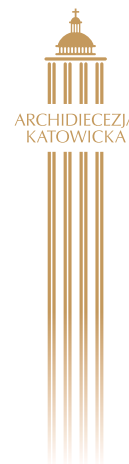
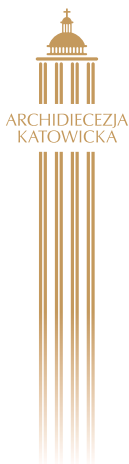
Bracia i Siostry! Na koniec – jako że Eucharystia jest dziękczynieniem Bogu przez Chrystusa w Duchu Świętym – chcemy również podziękować ludziom, zwłaszcza całej służbie zdrowia. Jest ona dziś konfrontowana z trudnymi wyzwaniem. Jednak lekarzom, pielęgniarkom, wszystkim służbom ich wspomagającym nie brak ducha poświęcenia i wytrwałości w działaniu. To oni współdziałają z Bogiem, Władcą miłującym życie, ale i On ich wspomaga swoją łaską – bo skąd by czerpali siły do ponadludzkich wysiłków.

Módlmy się za wszystkich podejmujących decyzje: niech ich Duch Święty prowadzi i umacnia w służbie życiu, w służbie człowiekowi i ludzkiej rodzinie.

Dzień Zwiastowania to dzień spełnienia się nadziei na przyjscie Zbawiciela. Przyjmujemy Go niejako na nowo z żywą wiarą i wołamy słowami psalmu 91. w tłumaczeniu Jana Kochanowskiego:

*„Kto się w opiekę odda Panu swemu,
A całym sercem szczerze ufa Jemu,
Śmieie rzec może, mam obrońcę Boga,
Nie przyjdzie na mnie żadna straszna trwoga.
Ciebie On z łowczych obieży wyzuje,
I w zaraźliwym powietrzu ratuje.
W cieniu swych skrzydeł zachowa cię wiecznie,
Pod Jego pióry uleżysz bezpiecznie”.*

Niech się tak stanie. Amen.

DEKRETY I ZARZĄDZENIA

46

**Dyspensa od obowiązku niedzielnego uczestnictwa
we Mszy św. w Archidiecezji Katowickiej**

W ślad za Zarządzeniem nr 1/2020 Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski z dnia 12 marca 2020 r., mając na uwadze zagrożenie zdrowia oraz życia (zgodnie z kan. 87 § 1, kan. 1245 i kan. 1248 § 2 Kodeksu Prawa Kanonicznego), udzielam dyspensy od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy Świętej do dnia 29 marca br. następującym wiernym archidiecezji katowickiej:

- a. osobom w podeszłym wieku,
- b. osobom z objawami infekcji (np. kaszel, katar, podwyższona temperatura, itp.),
- c. dzieciom i młodzieży szkolnej oraz dorosłym, którzy sprawują nad nimi bezpośrednią opiekę,
- d. osobom, które czują obawę przed zarażeniem.

Skorzystanie z dyspensy oznacza, że nieobecność na Mszy św. niedzielnej we wskazanym czasie nie jest grzechem.

Jednocześnie zachęcam, aby osoby korzystające z dyspensy trwały na osobistej i rodzinnej modlitwie, a także w duchowej łączności ze wspólnotą Kościoła poprzez transmisje radiowe, telewizyjne lub internetowe.

† WIKTOR SKWORC
Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 12 marca 2020 r.
VA I - 18/20

47

**Zalecenia szczegółowe do zarządzenia
Rady Stałej KEP z dn. 12 marca br.**

1. W dn. 13–29 marca br. zawieszam odprawianie wszystkich nabożeństw w kościołach, za wyjątkiem codziennej Mszy św.

2. W podanych dniach br. należy zawiesić wszystkie spotkania grup formacyjnych i modlitewnych w parafiach i domach rekolekcyjnych, a także zaplanowane dni skupienia, rekolekcje wielkopostne, w tym szkolne oraz spotkania formacyjne duszpasterzy lub odwołać. Odwołuję także przewidziane wizytacje kanoniczne w parafiach i udzielanie sakramentu bierzmowania.

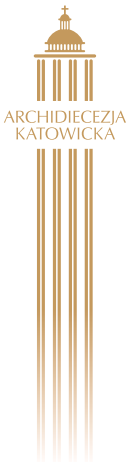
3. Zapraszam wiernych do codziennej modlitwy indywidualnej i w rodzinach. Przypominam o możliwości uczestniczenia w niedzielnej Mszy św. za pośrednictwem radia lub telewizji:

- transmisje telewizyjne: o godz. 7.00 w TVP 1, o godz. 9.30 w Telewizji Trwam, o godz. 13.00 w TV Polonia;
- transmisje radiowe: o godz. 9.00 w Programie Pierwszym PR, o godz. 10.30 w Radiu Katowice, o godz. 12.00 w Radiu eM;
- można też korzystać z transmisji internetowych Mszy św. proponowanych przez poszczególne parafie.

1. Wychodząc naprzeciw duchowym potrzebom wiernych, Radio eM wprowadza zmiany w codziennej ramówce:

- od poniedziałku do soboty o godz. 18.00 – transmisja Mszy św. z katedry;
- w piątki o godz. 17.15 – transmisja nabożeństwa Drogi Krzyżowej; w niedziele o godz. 17.15 transmisja Gorkich Żali;
- codzienne rozważania rekolekcyjne prezentowane na antenie Radia eM w następujących godzinach: 10.50, 18.45, 22.50.

Rekolekcje wygłoszą księża: Jerzy Szymik, Jacek Plech i Piotr Brząkalik;

- przypominam, że codziennie na antenie Radia eM istnieje możliwość wspólnej modlitwy Koronką do Bożego Miłosierdzia o godz. 15.00 oraz modlitwy różańcowej (pn.–pt.) o godz. 5.30. Ponadto nadawana jest także Ewangelia z danego dnia z komentarzem o godz. 5.50, 6.50, 12.10, 23.10 oraz komentarz do czytania z liturgii Słowa o godz. 6.20, 23.20.

2. Powierając zaistniałą sytuację Bożej Opatrzności, polecam duszpasterzom podczas każdej Mszy św. wprowadzenie do modlitwy wiernych stosownego wezwania o ustanie epidemii, a także śpiew Suplikacji.

3. Mając na uwadze niebezpieczeństwo zakażenia się wirusem drogą kropelkową, usilnie zalecam wiernym przyjmowanie Komunii św. na rękę; przypominam także o możliwości przyjęcia Komunii św. w sposób duchowy.

4. Osoby samotne w podeszłym wieku i niepełnosprawne, które nie są w stanie uzyskać pomocy, mogą zwrócić się telefonicznie do parafii. Proboszczowie zadbają wtedy o stosowne wsparcie.

5. Duszpasterze zobowiązani są do:

- rezydencji na probostwie i pozostania do pełnej dyspozycji wiernych, pomimo wymienionych wyżej ograniczeń w funkcjonowaniu parafii; zachęcam do modlitwy i duchowego wsparcia wspólnoty parafialnej;
- przekazania i wyjaśnienia wiernym moich zaleceń oraz do regularnego przypominania o nich np. przed każdą Mszą św.;
- wraz ze służbą liturgiczną zachowania szczególnej higieny podczas pełnionych posług liturgicznych: mycia dłoni ciepłą wodą z mydłem przed każdym nabożeństwem oraz bezpośrednio po zakończeniu rozdzielania Komunii św.; w razie jakichkolwiek objawów chorobowych np. przeziębienia, duszpasterzy zobowiązuję do domowej kwarantanny i unikania kontaktu z innymi;
- podczas koncelebrowania Eucharystii do przyjmowania Komunii św. przez „zanurzenie”;

- powstrzymania się od udzielania wiernym Komunii św. pod dwiema postaciami;
- regularnego mycia i dezynfekowania powierzchni dotykanych przez wiernych np. ławek, stolików, poręczy i klamek, jak również przemywania ciepłą wodą z odpowiednim detergentem naczyń liturgicznych po każdej Mszy św.;

Przeżywając w tej nadzwyczajnej sytuacji okres Wielkiego Postu, zachęcam duszpasterzy i wiernych świeckich do praktyk pokutnych: modlitwy, postu i jałmużny.

Z pasterskim błogosławieństwem.
Szczęść Boże!

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 12 marca 2020 r.

VAI – 19/20

48

Zarządzenie Arcybiskupa Metropolity Katowickiego w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego

1. Nadal obowiązują wszystkie poprzednio wydane akty prawne: Zarządzenie Rady Stałej, Dyspensa Metropolity Katowickiego od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy św. oraz Zalecenia szczegółowe Metropolity Katowickiego z dnia 12 marca br.

2. W związku z ogłoszonym stanem zagrożenia epidemicznego w Polsce i stosując się do rozporządzeń organów państwowych z 13 marca br., wprowadzającymi czasowo ograniczenia dot. m.in. liczby uczestników wszelkich zgromadzeń, w tym religijnych do 50 osób, przypominam o udzielonej dyspensie od obowiązku uczestnictwa w niedzielnej liturgii, która aktualnie dotyczy – ze względu na wprowadzony stan epidemiczny – wszystkich wiernych archidiecezji.

Usilnie zalecam wiernym korzystanie z telewizyjnych, radiowych i internetowych transmisji Mszy św. i innych nabożeństw. Rodzina – modląca się wspólnie, razem uczestnicząca we Mszy św. jest domowym Kościołem, podstawowym ogniwem w wielkiej rodzinie Kościoła.

3. Należy ponadto:

a. ograniczyć możliwość uczestnictwa w Mszach św. do wiernych zamawiających intencje Mszy św. lub w przypadku pogrzebu do najbliższej rodziny.

b. w kaplicach domów zakonnych i w zakładach opieki ograniczyć udział wiernych wyłącznie do mieszkańców i pracowników.

c. pamiętać o obowiązku otwarcia kościołów w ciągu dnia, celem umożliwienia wiernym indywidualnej modlitwy i adoracji Najświętszego Sakramentu oraz korzystania z sakramentu pokuty.

d. zawiesić posługę służby liturgicznej (ministrantów, lektorów, kantorów, animatorów).

e. zachęcić katechetów i katechetki, aby korzystając ze współczesnych możliwości komunikacji, utrzymywali łączność z katechizowanymi dziećmi i młodzieżą i wspierali w ten sposób rodziców oraz opiekunów w okresie próby naszej jedności i solidarności.

f. ograniczyć posługę wobec osób chorych do Wiatyku udzielanego wiernym w wypadku bezpośredniego zagrożenia życia.

g. pełnić w ramach rezydencji na probostwie dyżurów przy telefonie w celu udzielania duszpasterskiej pomocy i wsparcia.

7. Wzywam kapłanów i osoby życia konsekrowanego, aby każdego dnia o godzinie 20.30 odmawiali różaniec w intencji osób chorych oraz tych, którzy się nimi opiekują, jak również służb medycznych i sanitarnych. W tym samym czasie do duchowej łączności z osobami duchowymi i konsekrowanymi zapraszam wszystkich wiernych. Przeżywając Wielki Post, prosimy nadal w naszych rodzinach o nawrócenie i pokój serc.

Polecam Was, szczególnie osoby chore, przebywające w kwarantannie, a także służby sanitarne i medyczne Bożej Opatrzności, przez wstawiennictwo Matki Bożej Piekarskiej, naszej Śląskiej Lekarki i z serca błogosławię.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 14 marca 2020 r.

VAI – 20/20

49

Zarządzenie Arcybiskupa Metropolity Katowickiego dla kapłanów Archidiecezji Katowickiej w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego

Drodzy Bracia w kapłańskim posługiwaniu, biskupi, prezbiterzy i diakoni!

1. Zwracam się do Was w uroczystość św. Józefa – Opiekuna Jezusa i Kościoła – z serdecznym pozdrowieniem i podziękowaniem za Waszą roztropną i pełną miłości pasterską postawę w podejmowaniu codziennych duszpasterskich zadań i obowiązków, w tych nowych i jakże innych okolicznościach. Naszym pierwszym obowiązkiem jest modlitwa za wiernych powierzonych naszej duszpasterskiej trosce.

Sprawujemy „Wielką Tajemnicę Wiary” z ograniczoną obecnością wiernych. Wraz z Chrystusem i przez Chrystusa w Duchu Świętym, składamy Bogu Ojcu dziękczynienie za dzieło stworzenia i zbawienia. A ogarniając całą parafialną wspólnotę, powierzamy naszą terażniejszość i przyszłość temu, który jest Miłością i Miłosierdziem.

W tym szczególnym czasie celebруем Liturgię Godzin, zgodnie z jej rytmem, uświęcając konkretne pory dnia. Módlcie się w kapłańskich wspólnotach, pamiętając o zapewnieniu naszego Zbawiciela, że „gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię Moje, tam jestem pośród nich” (Mt 18, 20).

Jako dobrzy pasterze – bądźmy w kancelariach do dyspozycji wiernych, wysłuchując, towarzysząc i wspierając. Dzięki współczesnym możliwościom techniki możemy przenieść się do „świata wirtualnego”, aby także w ten sposób być dostępnymi dla naszych wiernych. Dyżurujmy przy parafialnych telefonach i sami nawiązujmy tę drogą rozmowy z parafianami, zwłaszcza samotnymi, chorymi, z tymi wszystkimi, którzy

źle się mają. Ewangelizujmy i katechizujmy w mediach społecznościowych. Korzystajmy z oferowanych nam w przestrzeni Internetu pomocy katechetycznych.

Niech każdego z nas w wyznaczonej porze jednoczy modlitwa różańcowa w proponowanych intencjach. Wzywajmy z wiarą wstawienictwa Tej, która jest Wspomożeniem Wiernych, Uzdrowieniem Chorych, Matką i Królową Pokoju. Prośmy o wyjednanie nam i naszym parafianom potrzebnych łask. Niech Matka Boża Piekarska – Lekarka wędrująca kiedyś do czeskiej Pragi, aby rozprawić się z epidemią i nas wspomaga, strzeże i prowadzi.

Bracia!

Wiemy, że od czasów Chrystusa żyjemy w czasach eschatologicznych. Przypomina nam o tym każda Eucharystia - pamiątką męki, śmierci i zmartwychwstania naszego Pana. Jako słudzy Chrystusa i Jego Kościoła zachowujemy się racjonalnie, respektując to wszystko, co polecają służby sanitarne i równocześnie patrzmy na nasze życie i całą rzeczywistość *sub specie aeternitatis*. Przeżywajmy ten czas w pokorze ducha, jako próbę naszej pasterskiej miłości i wierności. Nawróćmy się do Boga – przez post, modlitwę i lament... rozdzierajmy serca nasze (por. Jł 2, 12).

Poniżej przesyłam dodatkowe uwagi. Mają one formę zarządzenia, do którego wszyscy bez wyjątku powinniśmy się stosować dla dobra wiernych, Kościoła i nas samych.

2. W związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego, w celu zapewnienia zarówno bezpieczeństwa osób – wiernych i duszpasterzy – jak i właściwej posługi duszpasterskiej, przypominam, iż obowiązują wszystkie wydane dotychczas akty prawne tj.:

1. Zarządzenie nr 1/2020 Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski z dnia 12 marca 2020 r.
2. Dyspensa Metropolity Katowickiego od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy św.
3. Zalecenia szczegółowe Metropolity Katowickiego z dnia 12 marca br.
4. Zarządzenie Metropolity Katowickiego w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego z dn. 14 marca br.

Przypominam, iż zgodnie z kan. 273 i 274 § 2, należy bezwzględnie realizować wprowadzone zarządzenia, ze świadomością konsekwencji wynikających z prawa świeckiego i kościelnego. Zarządzam również, iż:

1. Wszystkie dotychczasowe zalecenia i zarządzenia powinny być udostępnione wiernym na parafialnej stronie internetowej (strona powitalna/startowa);
2. Dziekani są zobowiązani do egzekwowania w dekanacie w/w zarządzeń i zaleceń oraz monitorowania sytuacji duszpasterskiej w parafiach dekanatu i zapewnienia pomocy w przypadku choroby kapłana, zwłaszcza w parafii jednoosobowej;
3. Proboszczowie powinni podać do publicznej wiadomości parafian numer telefonu, pod którym duszpasterz jest zawsze dostępny i umieścić go na parafialnej stronie internetowej w widocznym miejscu; powinni też – korzystając z pomocy wikariuszy lub wiernych świeckich np. nadzwyczajnych szafarzy utrzymywać łączność z parafianami samotnymi, w podeszłym wieku i wszystkimi innymi potrzebującymi wsparcia i pomocy;
4. W czasie trwania stanu epidemicznego, księża zobowiązani są do powstrzymania się od wyjazdów poza teren parafii, co dotyczy również dnia wolnego;
5. W przypadku śmierci konfratra lub jego rodziców, zachowujemy zasadę, że w pogrzebie uczestniczy najbliższa rodzina zmarłego; wszyscy inny łączą się w modlitwie i celebrują Mszę św. za zmarłego w miejscu pobytu;
6. Polecam Księżom katechetom realizację zajęć dydaktycznych z dziećmi i młodzieżą za pośrednictwem Internetu i mediów społecznościowych, zgodnie z komunikatem Wydziału Katechetycznego z dn. 16 marca br.;
7. Zachęcam również - w miarę możliwości - do przeprowadzania internetowej transmisji Mszy św. odprawianych w kościołach parafialnych;
8. W obecnej sytuacji należy do minimum ograniczyć parafialne wydatki i nie rozpoczynać nowych inwestycji; pamiętając o wielkopostnej jałmużnie, która jak mówi Pismo Święte, „gładzi wiele grzechów” (por. Syr 3,30).

Drodzy Bracia, w tym szczególnym czasie, próby naszej pasterskiej miłości, zapewniam o mojej bliskości i modlitwie. Jestem – podobnie jak Biskupi Pomocnicy – do waszej dyspozycji. Polecam Was i Waszą posługę Jezusowi Chrystusowi Najwyższemu Kapłanowi i z serca Wam błogosławię.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 19 marca 2020 r., w uroczystość św. Józefa, Oblubieńca NMP
VAI – 21/20

50

Zarządzenie Arcybiskupa Metropolity Katowickiego odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i liturgicznej w najbliższych tygodniach

Wstęp

Kościół powszechny znalazł się w nadzwyczajnej sytuacji. Pierwszy raz od wieków Ojciec Święty będzie sprawował Liturgię Wielkiego Tygodnia bez udziału wiernych. Z głęboką wiarą w Bożą obecność oraz w poczucie wielkiej odpowiedzialności za zdrowie i życie wiernych i całego społeczeństwa, bazując na wcześniejszych dokumentach KEP oraz zarządzeniach Metropolity Katowickiego, przekazuję duchownym diecezjalnym i zakonnym posługującym w archidiecezji katowickiej wskazania, zobowiązując do wiernego ich przestrzegania na podstawie KPK kan. 273 i 274 par. 2.

I. Dyspensa

Z dniem 29 marca br. dyspensa od obowiązku uczestnictwa w niedzielnej Mszy św. jest prolongowana i obowiązuje aż do odwołania. Serdecznie zachęcam wiernych do uczestniczenia we Mszy św., nabożeństwach i rekolekcjach za pośrednictwem transmisji telewizyjnych, radiowych i internetowych.

Mając na względzie najnowsze rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 marca br., kierując się pasterską troską o zachowanie zdrowia wiernych i celebrazów, zarządzam aż do odwołania celebrowanie wszystkich Mszy św. i Triduum Paschalnego bez obecności wiernych. To samo dotyczy kaplic w klasztorach i domach zakonnych. Poza celebracjami kościoły pozostają otwarte jako miejsca na indywidualną modlitwę.

Zapraszam wszystkich – duchownych i wiernych świeckich – do wytrwałej modlitwy we wspólnotach domowych w duchu słów Jezusa Chrystusa: „Jeśli dwaj z was na ziemi zgodnie o coś prosić będą, to wszystkiego użytych im mój Ojciec, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich” (Mt 18,19-20).

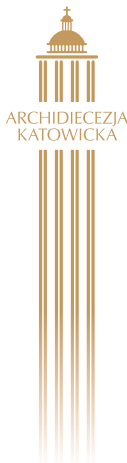
Szczególnie ważna jest nasza wspólnotowa modlitwa różańcowa o godz. 20.30, połączona z Apelem Jasnogórskim i modlitwą do Matki Bożej Piekarskiej, Lekarki. Niech w tej nadzwyczajnej sytuacji rodziny stają się coraz bardziej domowymi Kościołami, tworzącymi rodzinę Kościoła naszej archidiecezji. Wezwaniem do tej modlitewnej jedności niech będzie głos dzwonów naszych kościołów o godz. 20.15.

II. Sakrament pokuty i pojednania

1. Kodeks Prawa Kanonicznego (kan. 960-961) wyraźnie wskazuje, że w razie niemożliwości fizycznej obecności penitenta stosuje się inne drogi pojednania, a nie spowiedź. Zawsze, ilekroć istnieje poważna racja i nie ma sposobności wyspowiadania się, wtedy dla usposobienia duszy do stanu łaski, wierny „jest obowiązany wzbudzić akt żalu doskonałego, który zawiera w sobie zamiar wyspowiadania się jak najszybciej”. Katechizm Kościoła Katolickiego w nr 1452 objaśnia, że „żal, który wypływa z miłości do Boga miłowanego nade wszystko, jest nazywany żalem doskonałym lub żalem z miłości. Taki żal odpuszcza grzechy powszednie. Przynosi on także przebaczenie grzechów śmiertelnych, jeśli zawiera mocne postanowienie przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy tylko będzie to możliwe”.

Obowiązkiem duszpasterzy jest wyjaśnienie wiernym przedstawionych możliwości dróg pojednania (vide załącznik nr 1; proszę o umieszczenie go na internetowej stronie parafialnej; ewentualnie powielić i wyłożyć w kościele.).

2. W związku z tym w parafiach nie będzie możliwości skorzystania z sakramentu pokuty w zwyczajnej formie! Jednak w sytuacjach wy-

jątkowych, wyrazem duszpasterskiej troski będzie umożliwienie skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania tym wiernym, którzy o to osobiście poproszą. Wskazane jest uprzednie, telefoniczne umówienie. Miejscem takiej spowiedzi niech będzie zakrystia, salka parafialna bądź inne pomieszczenie. Należy przy tym zachować wskazane środki ostrożności i wzajemnego bezpieczeństwa – petenta i spowiednika.

3. Niemożliwa jest spowiedź przez środki komunikacji elektronicznej (np. telefon, komunikator internetowy itp.). Stolica Apostolska nigdy nie zezwoliła na spowiedź przez telefon, a wszystkie dotychczasowe wypowiedzi wyraźnie zakazują spowiedzi „na odległość” i wskazują, że w przestrzeni wirtualnej „nie ma sakramentów”.

III. Komunia święta

1. W wykładni trzeciego przykazania kościelnego („Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym, przyjąć Komunię Świętą”) Konferencja Episkopatu Polski ustaliła (1985 r.), że okres, w którym obowiązuje to przykazanie obejmuje czas od Środy Popielcowej do Niedzieli Trójcy Świętej. Ze względu za zaistniałą sytuację usilnie zachęcam wiernych do korzystania z Komunii duchowej, po wzbudzeniu skruchy i żalu doskonałego.

IV. Wielki Tydzień/Triduum Paschalne

1. Porządek/organizację Liturgii Wielkiego Tygodnia reguluje dekret Kongregacji do spraw Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z dn. 19.03.2020 r.

2. Niedziela Palmowa (vide p. I niniejszego zarządzenia).

3. Uczestnictwo w celebracjach Triduum Paschalnego nie jest nakazane (Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wigilia Paschalna). Obowiązkowy jest udział w Mszy św. w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego, jednak także w tym dniu obowiązują ogłoszone ograniczenia prawne i aktualna jest udzielona dyspensa.

4. W Wielkim Tygodniu zalecam utrzymanie tradycyjnych godzin zaplanowanych w parafii celebracji, choć będą sprawowane bez obecności wiernych. Należy powiadomić parafian o czasie ich rozpoczęcia, ażeby mogli włączyć się duchowo w modlitwę w swoich domach.

Wielki Czwartek

Msza Krzyżma św. przeniesiona jest na inny termin. Korzysta-

my nadal z Oleju Chorych pobłogosławionego przed rokiem w Wielki Czwartek.

Wielki Piątek

1. Zachęcam duchowieństwo do odmawiania Ciemnej Jutrznii w kapłańskich wspólnotach na probostwie lub w kościele.

2. W Liturgii Męki Pańskiej do modlitwy powszechnej dołączamy intencję specjalną (vide załącznik nr 2).

3. Nie urządzamy Bożego Grobu i adoracji Krzyża. Zachęcamy wiernych do adoracji Krzyża w swoich mieszkaniach.

Wielka Sobota

Nie ma tradycyjnego obrzędu błogosławienia pokarmów. Zamiast tego proponujemy wiernym obrzęd błogosławieństwa posiłku w domu przed śniadaniem wielkanocnym (vide załącznik nr 3). Proszę o umieszczenie go na internetowej stronie parafialnej; ewentualnie powielić i wyłożyć w kościele.

Wigilia Paschalna/Wielkanoc

1. Zachowujemy przepisy liturgiczne dotyczące czasu celebracji Wigilii Paschalnej, chociaż będziemy ją sprawować bez obecności wiernych.

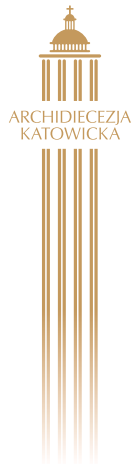
2. Na początku Wigilii Paschalnej i przy obrzędzie światła należy pominąć rozpalanie ogniska i procesję. W praktyce więc liturgię rozpoczynamy w prezbiterium, gdzie po zapaleniu paschału przechodzi się bezpośrednio do Orędzia Wielkanocnego (Exsultet). Potem następuje liturgia Słowa. W czasie liturgii chrzcielnej należy tylko odnowić przyrzeczenia chrzcielne (por. Missale Romanum, s. 371, n. 55), nie stosując pokropienia. Potem następuje liturgia eucharystyczna. Nie ma procesji rezurekcyjnej.

V. Koncelebra

1. W tym czasie należy pozostawić przygotowywanie kielicha, spożywanie z niego i puryfikację głównemu celebransowi. Koncelebransi spożywają Ciało i Krew Pańską przez zanurzenie, po czym główny celebrans spożywa Krew Pańską i puryfikuje naczynia liturgiczne.

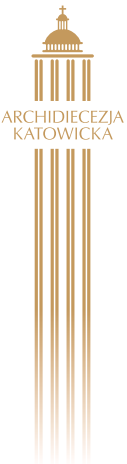
VI. Uroczystość Pierwszej Komunii św.

1. Do Wielkanocy odwołane są wszystkie spotkania z dziećmi komunijnymi i ich rodzicami. Przyjmujemy zasadę, że jeżeli szkoły pozo-

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

stają zamknięte i dzieci mają pozostawać w domach, nie organizujemy dla nich także żadnych zajęć w parafii (w tym pierwszych spowiedzi).

2. Po Wielkanocy:

a. wariant I: jeżeli stan epidemii nie zostanie odwołany i dzieci nie wrócą do szkół, należy odwołać wszystkie I Komunie Święte do czasu ustania epidemii.

b. wariant II: jeżeli po Wielkanocy dzieci wrócą do szkół i stan epidemii zostanie odwołany, decyzję o przyjęciu I Komunii Świętej należy pozostawić rodzicom w porozumieniu z księdzem proboszczem. Każdy przypadek należy rozpatrzyć indywidualnie, nie może decydować głosowanie lub woła większości.

3. Gdyby rodzice zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym (zwykle majowym) terminie, należy uczynić to z zachowaniem najwyższych środków ostrożności, w małych grupach lub nawet pojedynczo, niekoniecznie w niedzielę.

4. Gdyby rodzice nie zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym terminie, należy im to umożliwić w terminie późniejszym, kiedy sami uznają, że zagrożenie dla ich dzieci minęło.

5. Duszpasterzy zachęcam, by byli w stałym kontakcie (jeśli nie osobistym, to telefonicznym lub mailowym) z rodzinami dzieci komunijnych i wsłuchiwali się w ich opinie.

VII. Pogrzeb

W dniu pogrzebu można celebrować Mszę św. żałobną bez udziału wiernych i ciała zmarłego (ew. urny). Obrzędy pogrzebu ograniczamy wyłącznie do stacji przy grobie z udziałem najbliższej rodziny, w liczbie nie większej niż 5 osób.

UWAGA! Przedstawiony dokument należy umieścić w gablotkach oraz na stronie internetowej parafii (startowa/powitalna). Powyższe wskazania mogą ulec modyfikacji.

Zakończenie

Sługa Boży ks. Jan Franciszek Macha 2 kwietnia 1942 r. napisał w mysłowickim więzieniu, mieszczącym się niedaleko kościoła: „*Dzisiaj w Wielki Czwartek otrzymałem zezwolenie do pisania. Jestem chwała Bogu zdrowy. Jest mi bardzo ciężko, że nie mogę brać udziału w tych pięknych ceremoniach Wielkiego Tygodnia. Jest mi bardzo smutno jak słyszę*

jak dzwony kościelne dzwonią. Jestem w ten czas w myślach tam przy ołtarzu, który jest około 200 m oddalony od mojej celi. Czas postu już za nami. Następnie zaśpiewamy to wesołe «Alleluja». Niestety, ja nie mogę z wami śpiewać, ale wychwalam Boga na ten sposób, który jest tutaj możliwy i proszę Wszchemocnego, żeby Was kochani Rodzice pocieszył. (...)».

Drodzy Bracia!

W tym szczególnym czasie próby naszej wiary i pasterskiej miłości, zapewniam o mojej bliskości i modlitwie. Jestem – podobnie jak Biskupi Pomocniczy – do waszej dyspozycji. Wspólnie wychwalajmy Boga na ten sposób, który jest możliwy, radując się otwartymi kościołami, sprawowaniem posługi sakramentalnej, nowymi możliwościami ewangelizacji, katechizacji i duszpasterstwa oraz budowania wspólnoty Kościoła.

Na koniec zwracam się do was ponownie słowami prośby wypowiedzianej w czasie liturgii Mszy Krzyżma św.: „*Módlcie się także za mnie, abym wiernie wypełniał urząd apostołski, który został mnie niegodnemu powierzony i wśród was był żywym wizerunkiem Chrystusa-Kapłana, Dobrego Pasterza, Nauczyciela i sługi wszystkich*”. Polecam Was i Waszą posługę Jezusowi Chrystusowi Najwyższemu Kapłanowi i z serca Wam błogosławię.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

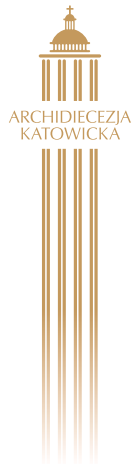
Katowice, 25 marca 2020 r., w uroczystość Zwiastowania Pańskiego
VA I – 22/20

51

Zarządzenie Arcybiskupa Metropolity Katowickiego w kwestiach zarządu dobrami doczesnymi w związku ze stanem epidemii

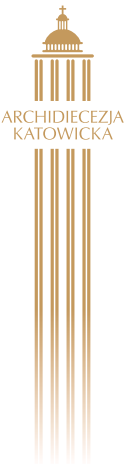
Wstęp

Stan epidemii i związane z nim utrudnienia w sprawowaniu posługi duszpasterskiej wzywają nas do nieustannej i gorliwej modlitwy. Ten

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

trudny dla wszystkich czas przeżywamy w duchu zaufania Bożej Opatrzności. Jako duszpasterze troską otaczamy najpierw Kościół żywy – powierzonych nam braci i siostry w parafialnych wspólnotach. Szukamy nowych form sakramentalnej i pozasakramentalnej posługi, by w tym czasie – wykorzystując Internet, w tym: media społecznościowe – służyć duszpasterską posługą, duchowym wsparciem i modlitwą naszym wiernych, mieszkańcom naszych parafii i miejscowości.

Jednym z czytelnych znaków naszej duszpasterskiej dyspozycyjności jest rezydencja, o której kolejny raz przypominam, polecając zawieszenie wszelkich wyjazdów, spotkań rocznikowych i koleżeńskich. Wyjątek stanowią powinności płynące z przestrzegania IV przykazania Dekalogu.

Troska o duchowe dobro parafialnej i archidiecezjalnej rodziny nie pozwala nam zapominać o przestrzeni, w której dokonuje się spotkanie Boga i człowieka: o naszych kościołach parafialnych, o kaplicach i pomieszczeniach służących formacji i katechizacji. Nie możemy też zapomnieć o kościele katedralnym, Matce kościołów naszej archidiecezji, gdzie wszyscy zrodziliśmy się do sprawowania kapłańskiej posługi. Stąd też, w pełni ufając Bożej Opatrzności, wzywając ku pomocy Patronów naszego lokalnego Kościoła, musimy jednocześnie zatroszczyć się o utrzymanie i funkcjonowanie obiektów sakralnych i kościelnych w naszych parafiach, jak również Archidiecezji i wszystkich jej instytucji. W poczuciu odpowiedzialności za powierzone nam dobra materialne przekazujemy duchowym diecezjalnymi i zakonnym posługującym w Archidiecezji Katowickiej kolejne normy.

I. Ograniczenie wydatków i troska o funkcjonowanie parafii.

Polecam, aby:

1. do minimum ograniczyć wydatki parafii (zawiesić bądź zrezygnować z usług i wydatków, zbędnych w obecnie mocno ograniczonym funkcjonowaniu parafii);
2. nie podejmować nowych inwestycji (inwestycje rozpoczęte można wg uznania i możliwości, biorąc pod uwagę sytuację finansową parafii, roztropnie kontynuować lub wstrzymać);
3. dokonać bilansu wydatków parafii i ich symulacji w perspektywie trzech najbliższych miesięcy (od kwietnia do czerwca 2020r.), celem zapewnienia płynności finansowej;

4. nie zaniedbać godziwego wynagrodzenia pracowników, zgodnie z ustalonymi z nimi zasadami – należy przy tym roztropnie i odpowiedzialnie podejmować decyzje w sprawie ewentualnych zwolnień pracowników czy zmiany wysokości wynagrodzenia;

5. podać do publicznej wiadomości numer konta parafialnego (strona internetowa, media społecznościowe, okolicznościowe druki) i zachęcić wiernych do składania ofiar na bieżące potrzeby parafii; ważna też będzie informacja zwrotna – podziękowanie za złożone ofiary;

6. powstrzymać się od zaciągania kredytów i innych zobowiązań, a w sytuacji konieczności skonsultować się z Ekonomem Archidiecezji Katowickiej;

7. stosować się na bieżąco do przepisów państwowych, m.in. w sprawie zamknięcia parków, kalwarii i innych przestrzeni kościelnych służących jako miejsca publicznych spotkań.

II. Zwolnienie z kolekt i zbiórek:

1. od niedzieli 15 marca aż do końca maja 2020 r. parafie archidiecezji są zwolnione ze wszystkich kolekt i zbiórek (patrz: „Plan kolekt i zbiórek na 2020 rok” w: Kalendarz Liturgiczny Archidiecezji Katowickiej 2020, str. 70); zawieszono też zostają kolekty w parafiach patronackich;

2. proboszczowie i administratorzy, którzy nie wpłacili obowiązujących kolekt i zbiórek według zarządzenia finansowego na 2020 rok, zebranych przed 15. marca br. są zobowiązani do jak najszybszego ich uregulowania;

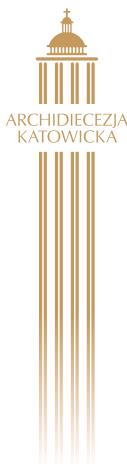
3. nie ma zwolnienia z binacji, trynacji i tzw. Mszy św. zbiorowych;

4. obowiązują należności za materiały duszpasterskie – przesłane przed 15. marca 2020 r.

III. Świadczenia osobiste kapłanów:

Obowiązują – zgodnie z Zarządzeniem z dnia 1 stycznia 2020 r. – miesięczne składki:

Seminaristicum, Kapłańska Pomoc Misjonarzom, Kapłańska Pomoc Bratnia i partycypacja w kosztach utrzymania duchownych.

IV. Zabezpieczenie istnienia diecezjalnych instytucji poprzez solidarne działanie:

1. w komunikanty, wino mszalne, świece i inne materiały duszpasterskie należy się zaopatrywać w „Księgarni św. Jacka”; wszelkie potrzebne materiały należy zamawiać bezpośrednio poprzez kontakt: www.ksj.pl mail: opiekun@ksj.pl tel: 519546101; zostaną one dostarczone do parafii;

2. wspierajmy i promujmy „Gościa Niedzielnego” – wydanie papierowe i internetowe (e-wydanie); korzystajmy z innych publikacji i wydawnictw Instytutu Gość Media;

3. zachęcajmy do słuchania transmisji i programów archidiecezjalnego „Radia eM”.

V. Ofiara na wsparcie walki z epidemią koronawirusa:

Zgodnie z tradycją – podczas Mszy Krzyżma Świętego – duchowieństwo archidiecezji katowickiej składa ofiary na konkretny cel. W tym roku pragniemy włączyć się w trwającą walkę z epidemią materialnie, poprzez złożenie ofiary na zakup respiratorów bądź środków ochronnych dla Jednoimiennego Szpitala Zakaźnego w Tychach (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Tychach) i Szpitala św. Józefa w Mikołowie.

Serdecznie proszę wszystkich kapłanów archidiecezji (proboszczów, administratorów, katechetów, wikariuszy, rezydentów, pracowników naukowych, emerytów - z wyłączeniem kapłanów chorych i misjonarzy - o złożenie jałmużny postnej w minimalnej wysokości 500 złotych.

Z racji pilnej potrzeby pomocy, ofiarę proszę przelać na konto archidiecezji (34 1600 1055 1848 6348 7000 0001) w terminie do Wielkiego Czwartku (9 kwietnia); jako tytuł przelewu podajemy: OFIARA - KORONAWIRUS;

Do ofiar na rzecz zakupu respiratorów można również zaprosić wiernych archidiecezji za pośrednictwem stron internetowych; ofiary wierni mogą składać na konto Caritas Archidiecezji Katowickiej: (96 1050 1214 1000 0090 3169 8062). Tytuł: OFIARA - KORONAWIRUS. Proszę o bezwzględne przekazanie wiernym informacji o takiej możliwości.

VI. Zmiana zobowiązań finansowych wobec Państwa:

Przygotowana przez Rząd RP ustawa, tzw. „tarcza antykryzysowa”, zawiera przepisy dotyczące osób duchownych oraz firm i jej pracowni-

ków zatrudniających do 9 osób. Każdy proboszcz i administrator jest zobowiązany do zapoznania się z treścią ustawy i zastosowania przepisów w konkretnym stanie administracyjnym parafii.

„Tarcza antykryzysowa” zawiera następujące zwolnienia:

na wniosek duchownego będącego płatnikiem składek zwalnia się z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne należne z tytułu bycia duchownym, za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.; na wniosek zwolnienie ze składek na ZUS przez trzy miesiące (od marca do maja) dla właścicieli mikro-firm (i ich pracowników) założonych przed 1 lutego 2020 r. (składki za wszystkich pracowników firm zatrudniających do 9 osób) oraz osób samozatrudnionych o przychodzie poniżej trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia (3 x 5 227 zł = 15 681 zł).

Szczegółowe informacje o zmianach w zobowiązaniach finansowych wobec Państwa można znaleźć na stronach:

<http://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2020;>

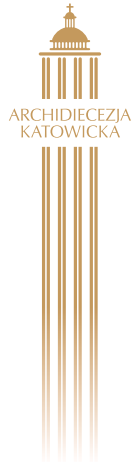
https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/zwolnienie-z-obowiazku-oplacenianaleznosci-z-tytulu-skladek-za-marzec-maj-2020-r_/2551396?fbclid=IwAR0wc4w8SHEKU1W0nQPWMQmX8LXpUpNIBS8UCnC09h8s6-5zHvb9TCxcyMr4

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 31 marca 2020 r.

VA I - 23/20

ZMARLI

52

Ks. Waław Basiak +28.03.2020

Urodził się 23 marca 1947 roku Chorzowie, w rodzinie Ignacego i Małgorzaty z domu Łukaszczyk. Ojciec był pracownikiem umysłowym, matka zajmowała się domem. Miał dwóch starszych braci. Ochrzczony został 20 kwietnia w kościele parafialnym św. Jadwigi Śląskiej w Chorzowie. Po ukończeniu nauki w szkole podstawowej, uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego im. J. Słowackiego w Chorzowie.

Po zdaniu egzaminu dojrzałości, w 1965 roku został przyjęty do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Jako kleryk cieszył się szacunkiem i dobrą opinią wiernych i kapłanów. Był uczynny, zaangażowany, skromny, dobry i solidny. Po czwartym roku studiów odbył roczny staż pracy jako monter w Mostostalu w Chorzowie Batorym. Pomagał też w pracy katechetycznej w parafii, ucząc klasy ósme. Chętnie i z zapałem pracował z młodzieżą, w wakacje prowadził młodzieżowe obozy duszpasterskie. Pod kierunkiem ks. profesora Stanisława Pisarka napisał pracę magisterską na temat: „Oryginalność Janowej alegorii o Dobrym Pasterzu”. Święcenia diakonatu otrzymał 19 lutego 1972 roku w Krakowie z rąk bp Józefa Kurpasa, a 30 marca 1972 roku z rąk Biskupa Herberta Bednorza święcenia prezbiteratu w katowickiej katedrze Chrystusa Króla.

Pracę duszpasterską rozpoczął w sierpniu 1972 roku jako wikariusz w parafii św. Katarzyny w Jastrzębiu Górnym (1972-1975), gdzie podczas wakacji organizował dla młodzieży obozy wędrownie. Następnie posługiwał jako wikariusz w parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Świętochłowicach (1975-1979), św. Mikołaja w Lublińcu (1979-1983), Świętego Antoniego w Chorzowie (1983-1986). W pracy proboszczowskiej opisał rozwój struktury organizacyjnej Kościoła na terenie miasta Chorzowa do 1939 roku.

Dnia 15 czerwca 1986 roku został ustanowiony najpierw administratorem, a potem proboszczem, parafii Świętej Katarzyny w Jastrzębiu Górnym. Urząd proboszcza pełnił przez 26 lat. Był wicedziekanem i dziekanem dekanatu jastrzębskiego oraz ojcem duchownym kapłanów dekanatu. Jako proboszcz katechizował w szkołach podstawowych nr 1, 2 i 19 w Jastrzębiu Zdroju. Był opiekunem duchowym Komicjum Legionu Maryi w Jastrzębiu Zdroju oraz kapłanem Jastrzębskiego Katolickiego Klubu Trzeźwości.

Jako proboszcz zainicjował nabożeństwa do Opatrzności Bożej i reaktywował Bractwo Opatrzności Bożej. Wznowił działalność chóru parafialnego „Lira”. W parafii powstały liczne grupy formacyjne i modlitewne, powstała parafialna gazetka „Spes”. W 1993 roku z parafii wyruszyła pierwsza droga krzyżowa ulicami miasta. Przeprowadził remont kościoła i wybudował nowe probostwo. W parafii założył Hospicjum Domowe im. Ks. Dutkiewicza. Po przejściu na emeryturę, od 2012 roku był kierownikiem duchowym Legionu Maryi w Archidiecezji Katowickiej oraz kapłanem Hospicjum Domowego Świętego Franciszka w Katowicach, a następnie kapłanem Społecznego Towarzystwa Hospicjum Cordis w Katowicach.

Zmarł 27 marca 2020 w 74 roku życia i 49 roku kapłaństwa w Domu św. Józefa w Katowicach. Jego pogrzeb odbył się 1 kwietnia 2020 roku w Parafii Świętej Katarzyny w Jastrzębiu-Zdroju – Górnym. Tam też został pochowany.

Liturgii pogrzebowej przewodniczył bp Marek Szkudło.

KS. JAKUB KANIA

Spis Treści

STOLICA APOSTOLSKA

30	Orędzie na XXXV Światowy Dzień Młodzieży 2020	87
31	Orędzie na LVII Światowy Dzień Modlitw o Powołania	94
32	Dekret w czasie Covid-19	97
33	Dekret w czasie Covid-19 (II)	100
34	Dekret odnośnie do przyznania specjalnych odpustów dla wier- nych w obecnej sytuacji pandemii	101
35	Nota odnośnie do sakramentu pojednania w obecnej sytuacji pande- mii	104

EPISKOPAT POLSKI

36	Zarządzenie nr 1/2020 Rady Stałej KEP	106
37	Komunikat Przewodniczącego KEP ws. zagrożenia koronawirusem	108
38	Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z wprowadzeniem sta- nu zagrożenia epidemicznego w Polsce	109
39	Komunikat Przewodniczącego KEP w związku z apelem Ojca Święte- go Franciszka	110
40	Oświadczenie Rady ds. Społecznych KEP	112

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWORC
METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

41	List do osób pełniących funkcję kościelnego	115
42	Słowo Biskupów z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na Świato- wy Dzień Wody	118

HOMILIE METROPOLITY

43	33. rocznica śmierci Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego	121
44	Niedziela Laetare, 22 marca 2020	125
45	Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, 25 marca 2020	127

DEKRETY I ZARZĄDZENIA

46	Dyspensa od obowiązku niedzielnego uczestnictwa we Mszy św. w Archidiecezji Katowickiej, 12 marca 2020	130
47	Zalecenia szczegółowe do zarządzenia Rady Stałej KEP, 12 marca 2020	131
48	Zarządzenie w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego, 14 marca 2020	133
49	Zarządzenie dla kapłanów Archidiecezji Katowickiej w związku z ogłoszeniem w Polsce stanu epidemicznego, 19 marca 2020	135
50	Zarządzenie odnośnie do sprawowania posługi duszpasterskiej i li- turgicznej w najbliższych tygodniach, 25 marca 2020	138
51	Zarządzenie w kwestiach zarządu dobrami doczesnymi w związku ze stanem epidemii	143
ZMARLI		
52	Ks. Waław Basiak + 28.03.2020	148

